

The Tap Tap a život jejich členů s tělesným postižením

Diplomová práce

Studijní program: N7506 – Speciální pedagogika
Studijní obor: 7506T002 – Speciální pedagogika
Autor práce: **Bc. Markéta Jechová**
Vedoucí práce: Mgr. Miroslav Meier, Ph.D.

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Markéta Jechová**
Osobní číslo: **P14000640**
Studijní program: **N7506 Speciální pedagogika**
Studijní obor: **Speciální pedagogika**
Název tématu: **The Tap Tap a život jejich členů s tělesným postižením**
Zadávající katedra: **Katedra sociálních studií a speciální pedagogiky**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl diplomové práce: Charakterizovat život lidí s tělesným postižením a zjistit, jak členství v hudební skupině The Tap Tap ovlivňuje jejich život.

Požadavky: Formulace teoretických východisek, příprava výzkumu, sběr dat, interpretace a vyhodnocení dat, formulace závěrů.

Metody: Rozhovor.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

- FIALOVÁ, I., OPATŘILOVÁ, D., PROCHÁZKOVÁ, L., 2012. Somatopedie: texty k distančnímu vzdělávání. Brno: Paido. ISBN 978-80-7315-2338.
- FISCHER, S., ŠKODA, J., 2008. Speciální pedagogika: Edukace a rozvoj osob se somatickým, psychickým a sociálním znevýhodněním. 1. vyd. Praha: Triton. ISBN 978-80-7387-014-0.
- GERLICOVÁ, M., 2014. Muzikoterapie v praxi: příběhy muzikoterapeutických cest. 1. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-2474-581-7.
- NOVOSAD, L., 2011. Tělesné postižení jako fenomén i životní realita: diskursivní pohledy na tělo, tělesnost, pohyb, člověka a tělesné postižení. 1. vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-873-9.
- RENOTIÉROVÁ, M., 2003. Somatopedické minimum. Dotisk 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 80-244-0532-6.
- VÁGNEROVÁ, M., 2012. Psychopatologie pro pomáhající profese. 5. rozš. a přeprac. vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-2620-225-7.

Vedoucí diplomové práce:

Mgr. Miroslav Meier, Ph.D.

Katedra sociálních studií a speciální pedagogiky

Datum zadání diplomové práce: 23. dubna 2015

Termín odevzdání diplomové práce: 29. dubna 2016

doc. RNDr. Miroslav Brzezina, CSc.
děkan

L.S.

PaedDr. ICLic. Michal Podzimek, Th.D, Ph.D.
vedoucí katedry

Prohlášení

Byla jsem seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé diplomové práce a konzultantem.

Současně čestně prohlašuji, že tištěná verze práce se shoduje s elektronickou verzí, vloženou do IS STAG.

Datum:

Podpis:

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu diplomové práce Mgr. Miroslavu Meierovi, Ph.D., za jeho cenné připomínky, rady, ochotu a trpělivost. Velké poděkování patří i mé rodině, která mě po celou dobu studia velmi podporovala. V neposlední řadě patří poděkování všem respondentům, kteří byli ochotní se podělit o jejich životní zkušenosti.

Název diplomové práce: The Tap Tap a život jejich členů s tělesným postižením

Jméno a příjmení autora: Bc. Markéta Jechová

Akademický rok odevzdání diplomové práce: 2015/2016

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Miroslav Meier, Ph.D.

Anotace:

Cílem diplomové práce bylo charakterizovat život lidí s tělesným postižením a zjistit, jak členství v hudební skupině The Tap Tap ovlivňuje jejich život. Teoretická část diplomové práce je rozdělena do čtyř kapitol, kde je blíže specifikované tělesné postižení, diagnózy respondentů, psychika osob s tělesným postižením a jaký má tělesné postižení sociální význam, poté jaký vliv má hudba na lidi s tělesným postižením. Popsány byly sociální skupiny a lidé s tělesným postižením a nakonec jsou uvedeny bližší informace o hudební skupině The Tap Tap.

Empirická část obsahuje vyhodnocení kvalitativního výzkumu, který se uskutečnil za pomoci strukturovaných rozhovorů s otevřenými otázkami. Nejprve byla provedena analýza a interpretace rozhovorů, poté zhodnocení výsledků a zodpovězena hlavní výzkumná otázka. Diplomová práce byla zakončena navrhanými opatřeními, závěrem a do seznamu příloh byl přiložen jeden ukázkový rozhovor. Zjištěné poznatky přinesly přínosné informace nejen do speciálně pedagogické praxe.

Klíčová slova: hudba, hudební skupina The Tap Tap, lidé s tělesným postižením, sociální skupina, tělesné postižení.

Title: The Tap Tap Band and Its Members' Lives with Physical Disability

Name of the author: Bc. Markéta Jechová

Academic Year: 2015/2016

Supervisor: Mgr. Miroslav Meier, Ph.D.

Annotation:

The aim of the diploma thesis was to characterize lives of physically disabled people and to determine how their relationship within The Tap Tap band influences their lives. The theoretical part of the thesis is divided into four chapters in which the physical disabled people and their psyche are specified. It determines the social status of the physically disabled people and the influence of music on those people with detailed pieces of information about the physically handicapped people. Finally, the music band The Tap Tap was introduced.

The empirical part contains evaluation of the qualitative research that was realized by a structured interview with open-ended questions. First, there was an analysis and interpretation of interviews, then the result assessment and finally, the fundamental research question was resolved. The diploma thesis was concluded by suggested actions and measures. The sample interview was attached in the list of attachments at the end of the thesis. The discovered results are valuable for further special education.

Key words: music, music band The Tap Tap, people with physical disabilities, social group, physical disability.

Obsah

Teoretická část	10
1 Lidé s tělesným postižením.....	10
1.1 Specifikace vybraných druhů tělesných postižení	10
1.1.1 Dětská mozková obrna.....	11
1.1.2 Spinální svalová atrofie	13
1.1.3 Fibrodysplasia ossificans progressiva.....	14
1.1.4 Arthrogryposis multiplex congenita	15
1.4 Psychika osob s tělesným postižením	15
1.5 Sociální důsledky tělesného postižení	17
2 Hudba a její vliv na lidi s tělesným postižením	18
2.1 Hudba a emoce lidí s tělesným postižením.....	18
2.2 Hudba v životě lidí s tělesným postižením	20
2.3 Pozitivní vliv hudby na lidi s tělesným postižením	21
3 Sociální skupiny a lidé s tělesným postižením	22
3.1 Význam sociální skupiny.....	22
3.2 Sociální pozice, role a status.....	23
3.3 Sociální dynamika.....	25
3.4 Vůdce a vedení skupiny	26
4 Hudební skupina The Tap Tap.....	28
4.1 Základní informace o skupině The Tap Tap	28
4.2 Koncerty a přehled vydaných kompaktních disků.....	29
4.3 Občanské sdružení Tap	32
4.4 Projekt STUDEO	32
Empirická část.....	34
5 Cíl práce.....	34
6 Výzkumné otázky.....	34
7 Výzkumné metody	35
8 Výzkumný vzorek a jeho popis.....	36
9 Analýza a interpretace rozhovorů.....	44
9.1 Jirka.....	44
9.2 Roman.....	47
9.3 Petr.....	49
9.4 Láďa.....	51
9.5 Michal	53
10 Zhodnocení výsledků	55
11 Zodpovězení hlavní výzkumné otázky	59
12 Navrhovaná opatření.....	60
Závěr	62
Seznam použitých zdrojů	63
Seznam příloh.....	68

Úvod

„Sila hudby sjednocovat a léčit ... je obrovská. Je to ta nejhlubší nechemická léčba“ (Sacks in Gerlichová 2014, s. 10).

Název diplomové práce vyplynul z dlouhodobého autorčina zájmu o hudební skupinu The Tap Tap, která ji zaujala svou obrovskou vnitřní energií vyzařující ze všech členů. Ve své práci se snažila zmapovat cestu jejich úspěchu dosaženého díky nezměrné vůli, píli a snaze. Jedním ze zamýšlených významů diplomové práce je nastínit lidem s tělesným postižením, i bez něj, že pokud člověk opravdu chce něčeho dosáhnout, je potřeba na své cestě za splněným přáním obětovat nejen svůj volný čas a pohodlí. Odměnou je pocit z překonání sama sebe při zdolávání překážek, kterým jste ani nevěřili, že byste je mohli zvládnout. Každé osobní vítězství jednotlivce je krokem ke společnému cíli, kterým je změnit náhled na lidi s tělesným postižením, aby byli vnímáni jako plnohodnotné bytosti, žijící v rámci svých možností podobný život jako kdokoliv jiný. Členové hudební skupiny The Tap Tap jsou toho důkazem a tím nejlepším motivujícím příkladem pro ostatní. S tímto záměrem se autorka snažila promítnout svůj původně čistě osobní zájem do prospěšné roviny vyžadující hlubší znalost této problematiky.

Teoretická část diplomové práce je rozčleněna do čtyř kapitol. V první z nich jsou charakterizováni lidé s tělesným postižením, rozebrány diagnózy respondentů, popsána psychika lidí s tělesným postižením a sociální důsledky tělesného postižení. V následující kapitole je analyzován vliv hudby na lidi s tělesným postižením, jak je propojena hudba a emoce a jaký má pozitivní vliv na lidi s tělesným postižením. Třetí kapitola se zabývá vlivem sociální skupiny na lidi s tělesným postižením. Ve čtvrté kapitole je přiblížena hudební skupina The Tap Tap, přehled jejich koncertů, vydaných kompaktních disků a podány stručné informace o občanském sdružení Tap a projektu Studeo.

Východiskem empirické části je kvalitativní výzkum naplňovaný prostřednictvím strukturovaného rozhovoru s otevřenými otázkami. V této části je podrobně popsán způsob vedení rozhovorů a detailně charakterizován každý respondent. Následně je uvedena analýza a interpretace rozhovorů, včetně odpovědí na dílčí výzkumné otázky, pokládané za účelem zodpovězení hlavní výzkumné otázky. Stěžejním záměrem je získání dostatečné kvantity a kvality indicií pro naplnění cíle diplomové práce, kterým je charakterizovat život lidí s tělesným postižením a zjistit, jak členství v hudební skupině The Tap Tap ovlivňuje jejich život. Práce je zakončena navrhovanými opatřeními, závěrem a seznamem příloh, kde je uveden jeden ukázkový rozhovor.

Teoretická část

1 Lidé s tělesným postižením

1.1 Specifikace vybraných druhů tělesných postižení

V této podkapitole popíšeme, co vlastně tělesné postižení představuje a jak se projevuje, v následujících podkapitolách si přiblížíme druhy postižení, kterými trpí respondenti, abychom poskytli představu o tom, co které postižení obnáší a čím se vyznačuje.

Následující definice podle autorky diplomové práce nejlépe vystihuje podstatu tělesného postižení: *„osoby s tělesným postižením představují velmi heterogenní skupinu, jejichž společným znakem je omezení pohybu, a toto postižení postihuje člověka v celé jeho osobnosti. Motorika, vnímání, kognice a emoce jsou neoddělitelně a vzájemně propojené“* (Vítková 2004, s. 40).

„Za tělesná postižení jsou nejčastěji považovány přetrvávající nebo trvalé nápadnosti, snížené pohybové schopnosti s trvalým nebo podstatným působením na kognitivní, emocionální a sociální výkony“ (Renotierová 2002, s. 29).

„Tělesné postižení je postižení, které brání v mobilitě, pracovní činnosti, dělí se na přechodné a trvalé, vrozené a získané“ (Hartl, aj. 2000, s. 442).

Tělesným neboli somatickým postižením chápeme v obecné rovině takové postižení, které se projevuje buďto dočasnými nebo trvalými problémy v motorických předpokladech člověka (dítěte). Jedná se často o poruchy nervového systému, jestliže mají za následek poruchu hybnosti. Avšak také může jít o různé poruchy pohybového a nosného (muskuloskeletálního) aparátu. Tyto skutečnosti se pak mohou nepříznivě projevit na vývoji osobnosti dítěte s postižením. Bývá narušen jeho psychomotorický vývoj, a to se může ukázat i na jiné úrovni než jen v oblasti somatické, respektive motorické. Mohou přijít problémy také v psychické a sociální oblasti (například v kognitivních psychických procesech, v emocionálních a sociálních projevech, ale i ve výkonu a tak podobně) (Jankovský 2006, s. 39).

Tělesné postižení se může projevovat nedostačující pohybovou kompetencí a deformovaným zevnějškem. Vrozené postižení, vlastně v raném věku získané, působí ve větší míře na vývoj jedince, ale subjektivně nemusí být tak traumatizující. Na druhou stranu postižení, které je získané, představuje zpravidla větší trauma, jelikož postižený jedinec již ví, co ztratil, dokáže porovnávat a novou situaci obvykle považuje jednoznačně za horší (Fialová, aj. 2012, s. 29).

Mezi příčiny tělesného postižení jsou v nejvšeobecnější rovině zařazovány nejrůznější endogenní a exogenní (vnitřní a vnější) faktory (Jankovský 2006, s. 39). Schopnost výkonu a způsob chování vzhledem k okolí jsou dané souborem všech tělesných a duševních vlastností a znaků organismu, konstitucí jedince. Souhrnný klinický obraz jedince (fenotyp) k určitému časovému okamžiku vývoje, počínaje oplodněným vajíčkem až k ukončení růstu a diferenciaci, je výsledkem sdružovaného působení dědičných faktorů a prostředí (Vítková 2006, s. 39).

Pohybové postižení je příčinou omezení samostatnosti a překážkou pro získání některých zkušeností. Důležitým činitelem je rozsah a závažnost pohybového postižení. Míra soběstačnosti a nezávislosti je vázána na zachování akceptovatelné pohybové funkce horních i dolních končetin. Postižení hybnosti bývá občas spojeno s tělesnou deformací, s estetickým handicapem, který může představovat další zátěž (Vágnerová 2014, s. 235).

1.1.1 Dětská mozková obrna

„Dětská mozková obrna (DMO) je celoživotní chronické neprogresivní postižení centrálního nervového systému (CNS), které vzniklo jako následek prenatalně, perinatálně nebo časně postnatálně působícího patologického inzultu na vyvíjející se mozek a které se v dětství manifestuje především jako motorické a vývojové postižení a opoždění“ (Papež, Mrázová, Doležel, Ošlejšková 2015, s. 3).

Pojem dětská mozková obrna (dále DMO) u nás zavedl v roce 1959 zakladatel naší dětské neurologie Ivan Lesný. Definoval ji jako *„raně vzniklé postižení mozku (před porodem, při porodu nebo krátce po něm), projevující se převážně v poruchách hybnosti a vývoje hybnosti“* (Lesný, aj. 1985, s. 9).

DMO je neprogresivní postižení motorického vývoje vzniklé na podkladě poškození nebo dysfunkce mozku v rané fázi jeho vývoje (před porodem, při porodu nebo na počátku poporodního období). DMO je především centrální poruchou regulace hybnosti, ale mnohdy bývá kombinovaná s jinými poruchami, například zraku, sluchu, řeči a rozumových schopností, častěji se objevují epileptické záchvaty. Jistým způsobem ovlivňuje všechny psychické projevy, prožívání, uvažování i chování (Vágnerová 2004, s. 144, 148).

V současné době se v České republice užívá termín mozková obrna (dále MO). Podle MKN – 10 druhého aktualizovaného vydání (platného od 1. 1. 2010) došlo ke změně názvu z DMO na MO (G80) (Fialová, aj. 2012, s. 37).

Ve vymezení forem DMO jsou stále určité nejednotnosti. Dle autorů Komárka a Zumrové (2000, s. 61) máme tři základní formy DMO: **spastickou, diskyneticko-dystonickou a mozečkovou.**

Jeden z nejmýstižnějších projevů DMO jsou poruchy svalového tonusu či svalové koordinace. **Mezi poruchy svalového tonusu se řadí:**

- Hypertonie, která se se projevuje vyšším svalovým napětím, než je fyziologický stav. Nazýváme ji také jako spasticita nebo rigidita. Může se měnit v závislosti na rozdílných podmínkách, včetně například držení těla, polohy, stresu, teploty a tak dále. Spasticita většinou zasahuje svalovou skupinu flexorů (ohybačů) horních končetin a svalovou skupinu extensorů (natahovačů) dolních končetin.
- Hypotonie, která se projevuje snížením svalového napětí. Bývá nazývána také jako ataxie. Hovoříme o neschopnosti provádět cílené pohyby. Chůze je neurčitá, při uskutečňování pohybů jemné motoriky se začíná objevovat silný třes.
- Střídavý tonus, který se projevuje kroutivými mimovolnými pohyby, které jsou neovladatelné, nepravidelné a šhubavé. Frekvence těchto projevů mnohdy narůstá v závislosti na prožívaných emocích a stresu. Nazýváme ji jako atetóza (Fischer, aj. 2014, s. 63, 64).

Ve stručnosti se zde zmíníme o diparetické formě DMO, kterou trpí jeden z respondentů a zároveň je tato forma nejpočetnější. Vyskytuje se především u předčasně narozených dětí s nízkou porodní hmotností. Vyznačuje se spastickou paraparézou dolních končetin bez poruchy cití, s minimálním nebo žádným postižením horních končetin. Charakteristická je semiflexe končetin s takzvaným nůžkovitým držením pro spasmus adduktorů (Tichý, aj. in Vítková 2006, s. 42).

I přes všechny pokroky lékařství v posledních desetiletích i nadále je DMO velmi závažným zdravotním a socioekonomickým individuálním i celospolečenským problémem. Komplexní multioborová péče je u těchto dětí i dospělých nezbytnou nutností. Společným cílem veškeré péče je maximální soběstačnost postiženého. Vyjma neurologických deficitů děti i dospělí s DMO trpí i množstvím doprovodných zdravotních problémů, jejichž řešení nebo zmírnění napomáhá zlepšit kvalitu života lidem s DMO i jejich rodinám a zároveň může prodloužit jejich život (Papež, Mrázová, Doležel, Ošlejšková 2015, s. 14).

Je nutná spolupráce rodiny, odborných lékařů, psychologů, fyzioterapeutů a speciálních pedagogů. Nejdůležitější je klást důraz na včasnost léčby, kterou je

potřebné začít již při prvních projevech. Jedná se o různorodé formy léčebné terapie (Vítková 2006, s. 43).

Členům hudební skupiny The Tap Tap, kteří trpí DMO, se v rámci působení v této hudební skupině, zlepšila komunikace, hrubá i jemná motorika. Hrubá i jemná motorika se jim zlepšila díky pravidelnému hraní na bubny, a pokud mají vystoupení nebo koncert, musí pomáhat s nakládáním a vykládáním aparatury, což je fyzicky náročné, ale pro ně samotné velmi užitečné.

1.1.2 Spinální svalová atrofie

První popisy progresivní spinální atrofie uskutečnili G. Werdnig (1891) a J. Hoffmann (1893), podle nich pak byla pojmenována akutní infantilní forma I. typu. Spinální svalová atrofie (spinal muscular atrophy – SMA) je vrozené nervosvalové onemocnění s progresivním průběhem. Patří do skupiny klinicky i geneticky velmi heterogenních chorob vázaných na dlouhé raménko 5. chromozomu. SMA je vcelku vzácné onemocnění, avšak jedná se o nejčastější fatální nervosvalové onemocnění kojeneckého věku a je třetím nejčastějším nervosvalovým postižením diagnostikovaným u osob do 18 let (Nováková, Havlová, Böhm 2006, s. 559).

Spinální svalová atrofie (dále SMA) je geneticky podmíněné nervosvalové onemocnění, které zapříčiňuje nefunkčnost periferního motorického nervu neboli motoneuronu. Motoneuron najdeme v předních rozích míšních a zajišťuje volní pohyb. Postižení tohoto nervu se druhotně ukáže úbytkem svalových vláken, hmotností svalů a ztrátou svalového tonu (Haberlová, aj. 2002, s. 180).

SMA je dědičné, druhé nejhojnější neuromuskulární onemocnění v dětském věku. Klinicky se prokazuje těžkou svalovou hypotonií, hypo až areflexií končetin, svalovou hypotrofií až atrofií a v jejich důsledku vznikají deformity, kontraktury a těžká asymetrie pánve i celé postury. Jedinec se SMA, který sedí ve vozíku, nemá stabilitu, schopnost orientace v prostoru a rovnováhu, kterou usiluje získat zavěšením se do pánve a křivek páteře. Posturální patologie zhoršují dýchací funkce, trávení, zvětšuje se riziko kožních defektů, přetížené svaly způsobují bolesti. Dobrý výběr a nastavení vozíku (již v brzké fázi elektrického vozíku) zlepšuje dýchací funkce a zpomaluje progresi patologických situací (Vašíčková in Kočová, Kováčová 2011, s. 41).

V současné době neexistuje kauzální léčba pro tuto diagnózu. Stav nemocných můžeme do určité míry ovlivnit symptomatickou léčbou, u které je cílem předejít kloubním kontrakturám, deformitám páteře a respiračním infektům. Navrhuje se intenzivní

rehabilitace, lázeňská léčba, používání ortopedických pomůcek (dlahy, korzety a ortézy), dechová rehabilitace a neinvazivní ventilace. Chirurgické zakročení zahrnuje stabilizaci páteře, v některých případech je indikace ke gastrostomii (Haberlová, aj. 2002, s. 182).

Podstatným prostředkem současné symptomatologické léčby je rehabilitace. Je zaměřena na posilování a složky dechové gymnastiky. Zabraňuje k rozvinutí kontraktur a cvičení pacientů působí neuroprotektivně. Do multidisciplinární péče se rovněž zahrnuje ortopedická léčba se stabilizacemi páteře. V současné době se také uskutečňují studie genové terapie a transferu kmenových buněk (Kraus, Hedvičáková 2006, s. 19).

K zachování alespoň částečné soběstačnosti a nezávislosti je potřebné u dětí s touto diagnózou včasné použití elektrického vozíku. I při předurčeném sedu v elektrickém vozíku platí tatáž pravidla jako pro mechanický vozík. Elektrický vozík nefunguje jen k přemístění z místa A do místa B, avšak poskytuje i možnost elektrického polohování v prostoru a tím změně zatížení páteře. Při dodržení úhlu sedu a náklonu celého sedu dozadu se mění rozložení tlaku jak po sedacím polštáři, tak i trupu po zádové opěrce, odlehčení pánve i páteře, svalové i kožní stavby, které jsou při vertikálním sedu zatíženy. Pozměňují se i respirační parametry. Nezbytností je i správně výškové, úhlově i předozadně nastavená opěrka hlavy. Velkým kladem je, že si jedinec sám může při únavě nebo bolesti takto polohu podle aktuální situace pozměňovat (Vašíčková in Kočová, Kováčová 2011, s. 43).

Existují celkem čtyři typy SMA, u některého typu jsou jedinci mobilní až do dospělosti, někteří potřebují ortopedické pomůcky a někteří jsou imobilní už od narození.

Členu hudební skupiny The Tap Tap, který má diagnózu SMA, velmi pomáhají pravidelné hodiny zpěvu a zkoušení, jelikož se stále zatěžují dýchací svaly a tím se celkově zlepšují jeho respirační funkce.

1.1.3 Fibrodysplasia ossificans progressiva

Fibrodysplasia ossificans progresiva (dále FOP) je velmi vzácné onemocnění pojivové tkáně, někdy je také označovaná jako myositis ossificans progressiva. Nemocní mají vrozenou malformaci palců na nohou a opakované epizody bolestivých otoků měkkých tkání, které vedou k heterotopním osifikacím. Toto onemocnění může postihnout všechny etnické skupiny s četností zhruba jeden případ na dva miliony živě narozených. Přenáší se autozomálně s dominantní expresivitou, převážná část případů je ale sporadických ve formě nové mutace (Rovenský, aj. 2006, s. 70).

Pokud máme podezření na FOP je potřeba ho vyslovit již u novorozence, před výskytem kalcifikací. Otoky měkkých tkání s následnou extraskeletální kalcifikací diagnózu potvrdí. Stav nemocných je ale variabilní. Někteří jsou v dospělosti odkázáni na ortopedický vozík. Bolestivé otoky měkkých tkání se objevují během první dekády života buď přirozeně, nebo po malém traumatu, například po intramuskulární injekci. Narůstají během několika dnů, tuhnou a jejich vývoj bývá spojen s horečkou. Někdy může vzbuzovat dojem infekčního procesu. Typickým umístěním jsou paraspinální svaly a pletence končetin. Po různě dlouhé době (týdny až měsíce) některé otoky přirozeně regredují, obvykle ale jejich tkáň prochází enchondrální osifikací s následným vznikem kostní tkáně. Pokud již jednou osifikace vznikne, je trvalá. Kostní hmota postupně znehybní některé klouby a poté se objevují kontraktury či deformity, zvláště na krku a ramenou. V důsledku ankylózy páteře a hrudního koše dochází k poškození plicní a oběhové funkce. Nemoc nepostihuje hlasivky, bránici, okohybné svaly, myokard ani hladké svalstvo (Rovenský, aj. 2006, s. 71).

Respondent, který má diagnózu FOP, uvádí, že mu hraní v hudební skupině The Tap Tap pomáhá udržovat pohybový rozsah, který je potřebný pro zachování vyšší míry samostatnosti, což je důležité i pro jeho psychickou stránku.

1.1.4 Arthrogryposis multiplex congenita

Jedná se o vrozené onemocnění, které nemá tendenci k progresi. Kvůli postižení měkkých tkání kloubu vede ke koncentrickému omezení pohybů kloubů končetin. Základem je nejspíše porucha pojiva. Během této nemoci se objevují fibrózní kloubní změny kloubních pouzder s vývojem kontraktur. Skutečná příčina není známá. Přemýšlí se o neurotrofických poruchách, které jsou způsobeny poruchami diferenciací gangliových buněk, nebo o primární svalové aplazii. Klouby jsou vždy postiženy symetricky a pohyblivost je omezena všemi směry (Sosna, Vavřík, Krbec, Pokorný, aj. 2001, s. 41).

Základní terapií jsou rehabilitační péče a bandáže. Při zvláště příznivých situacích se lze pokusit o arthrolyzu, ojedinele o osteotomii, především u loketních ankylóz v extenzi (Sosna, Vavřík, Krbec, Pokorný, aj. 2001, s. 41).

1.4 Psychika osob s tělesným postižením

Sociální postavení a psychika člověka s vrozeným tělesným postižením se vyvíjí rozdílně v porovnání s psychikou lidí, u kterých se zdravotní stav změnil až během života. Určitě nemůžeme usuzovat, že člověk s trvalým vrozeným nebo časně získaným tělesným postižením je v příhodnějším postavení. Jedná se o to, že jeho životní geneze již od začátku

brala v úvahu jednotlivé aspekty postižení i úsilí v překonávání jeho důsledků. To při jisté struktuře osobnosti a normální výchově a další podpoře znamená, že takový jedinec autenticky získal a pořád získává potřebné zkušenosti, ví, co může od života čekat, naučil se jisté sociální dovednosti a zvládá určité sociální role, utvořil si relevantní sebenáhled, má určitou motivující hodnotovou hierarchii, usiluje o dostihnutí okolnostem přiměřených cílů a ví, jaké prostředky může využít. Neznamená to však, že se každému jedinci v potřebné míře dostane komplexní adresné podpory, že se mnohé vydaří a nepřichází krize, zklamání. Přesto lze jasně říci, že člověk s vrozeným, popřípadě časně získaným tělesným postižením mívá k dispozici časový prostor a škálu podpůrných opatření k tomu, aby se přizpůsobil na svoji skutečnou situaci, přijal ji, našel si vlastní cestu k seberealizaci a mohl žít co možná nejplněji (Novosad 2011, s. 113, 114).

Viditelná tělesná deformace může reprezentovat větší psychickou zátěž nežli postižení hybnosti. Tělo funguje jako významná složka sociální prezentace sebe samého. Méně viditelné poruchy se mohou projevovat jen za jistých okolností, mnohdy ne zcela jednoznačně. Výrazné změny a odlišnosti snižují sociální status postiženého a nepříznivě působí na jeho hodnocení i přijímání okolím. Tělesný vzhled působí celkově na sebehodnocení postiženého člověka občas v ještě větší míře, než kdyby šlo pouze o postižení pohybových funkcí. Problém vycházející z tělesného postižení může být vyrovnán i jinak a to zvýrazněním hezké části těla (například obličeje), některou společensky smysluplnou aktivitou, s akcentem na duchovní oblast, ale i únikovými mechanismy, jako například zvýšenou konzumací alkoholu (Vágnerová 2014, s. 237, 238).

Vzhledem k tomu, že pohyb je jeden z elementárních životních projevů člověka, ukazuje se jeho nedostatečnost i v psychické oblasti. Psychika těchto lidí bývá mnohdy ovlivněna nápadností postižení. Tato nápadnost je veřejností mnohdy vnímána jako jisté stigma. Toto společenské označení v postiženém obvykle vzbuzuje řadu nepříjemných pocitů, které mohou směřovat až k pocitům méněcennosti. Tělesné postižení má z psychologického aspektu dvě základní hlediska: nedostatečnost pohybových kompetencí a deformovaný zevnějšek. Mnoho ale záleží na tom, jestli se jedná o postižení vrozené nebo získané. Jedinci s vrozeným postižením se se svými handicapy smířují zpravidla mnohem lépe než jedinci, kteří tělesné postižení získali až během života, například jako dopad automobilové nehody (Fischer, aj. 2014, s. 58).

Určující je úroveň soběstačnosti, která je dána schopností samostatné lokomoce a sebeobsluhy (hlavně schopností používat ruce). Tyto dva aspekty jsou rozhodující z hlediska závislosti postiženého člověka na jiných lidech a z hlediska jejich možných

pracovních aktivit. Lidé s tělesným postižením ale často nebývají nikdy zcela samostatní, pořád se najdou situace, ve kterých budou závislí na intaktních. Ale z druhé strany mají lidé s tělesným postižením, pokud je zvolen vhodný kompenzační prostředek a okolí není plné bariér, mají dobré vyhlídky na integraci do většinové společnosti (Vágnerová in Fischer, Škoda 2008, s. 34).

Kdybychom ale měli určit některé časté rysy osobnosti, šlo by například o egocentrismus, nebo raději o vztahovačnost, zkrácené sebehodnocení a přecitlivělost na narážky kvůli vzhledu či výkonnosti. Jedinec mnohdy hodnotí i zjevně přiměřené nároky, které jsou na něho kladeny, a on je nezvládá, jako útok na vlastní osobu a může se chovat agresivně. Agresivita avšak může být vyvolaná také snahou o sebezprosažení, mnohdy právě kvůli předsudkům okolí a podceňování (Vágnerová, Hadj-Mousová, Štěch 2001, s. 70).

1.5 Sociální důsledky tělesného postižení

Tělesné postižení, ať už se projevuje deformací zevnějšku, nebo výrazností pohybových projevů, prezentuje sociální znevýhodnění. K tělesně postiženému člověku mívají intaktní lidé odlišná, obvykle nižší očekávání. Bývá na jedné straně častokrát podceňován a na druhé straně jsou jeho projevy ve větší míře snášeny (právě proto, že se od něho moc nečeká). Jestliže je postižení hybnosti až tak závažné, že omezuje soběstačnost a schopnost osvojit si všechny sociálně důležité dovednosti, bývá taková osoba hodnocena jako generalizovaně nekompetentní, i když tomu tak být nemusí (může být nadprůměrně inteligentní, mít podstatné znalosti v určité oblasti). Člověk s tělesným postižením může podněcovat k extrémním postojům. Může být ve společnosti separován, může se stát předmětem posměchu, ale na druhé straně bývá častěji ochraňován. Ani jedna z uvedených možností není přijatelná, protože působí jako potvrzení nízkého sociálního statusu. Tělesně postižení lidé zpravidla nezastírají své problémy, ale nebývají ochotni přijmout, že jsou kvůli nim znevýhodněni i sociálně. Tricetiletý vozíčkář, který má diagnózu degenerativní svalové onemocnění „*nesnáší, když se na něho druzí dívají s oním sladkobolným zákeřným a ponižujícím soucitem... Oni sice vyjadřují soucit, ale ze mě jako z člověka vidí pouze ten vozík a dělají tím ze mě někoho méněcenného*“ (Vágnerová 2014, s. 241).

Tělesné postižení je mnohdy i estetickým znevýhodněním a tato „ošklivost“ zevnějšku i projevu, se stala důvodem generalizace v hodnocení osobnosti těchto lidí. Neodůvodněného spojování tělesných nedostatků a špatných vlastností a to bezohlednosti,

zloby, zákeřnosti a zlomyslnosti. Jedná se o projev tendence, nazývaného implicitní teorie osobnosti (Hayesová 1998 in Vágnerová 2004, s. 259), vystihující sklon očekávat u lidí, kteří mají nějakou charakteristiku, například tělesné postižení, i existenci dalších, mnohdy negativních znaků (Vágnerová 2004, s. 259).

Důvodem odmítání bývá mnohdy pouhá tělesná odlišnost daná například chyběním některých částí těla, jejich rozdílným vzhledem, deformací, nápadně odlišnou velikostí nebo netypickými projevy (kupříkladu záškuby, především v obličeji). Estetickým znevýhodněním je i nápadně malý vzrůst. Pro tyto osoby, postižené například achondroplazií (vrozenou poruchou růstu dlouhých kostí), byla v dřívějších časech dostupná jen role šaška, ale i v současné době se musí vyrovnávat se svou jinakostí a negativními reakcemi intaktních lidí (Vágnerová 2004, s. 259).

Přes všechny humanizující snahy zůstává vztah společnosti k lidem s tělesným postižením v mnohém dvojznačný až protikladný. Je typický na jedné straně uvědomování, že postižení jako souhrn vnějších znaků člověku neubírá na jeho lidské hodnotě, potřebnosti a důstojnosti, a na druhé straně zase otažitost, obavami nebo předsudky, ovlivňujícími vzájemné soužití. Tento problém je viditelný na každém kroku, někteří z těch, kdo pracují nebo organizují činnosti ve prospěch lidí s postižením, přistupují k těmto spoluobčanům ne jako partneři, ale s jistou nadřazeností těch, kdo dělají něco šlechtného. Naprosto lapidárně to dosvědčují novinové titulky typu: *Naše děti společně s dětmi z Jedličkova ústavu zahrají divadlo, I tělesně handicapovaní mohou plavat v bazénu, Vozíčkáři budou pracovat, Mentálně postižení ve škole, Tělesně postižení sportují* nebo *Matka vozíčkářka porodila zdravého chlapečka*. Můžeme toto akceptovat a snažit se o to, aby titulek *Naše děti zahrají divadlo* sděloval fakt, že se jedná o dětské divadelníky bez potřeby jejich odlišování stigmatizujícími přívlastky. Současně musíme přiznat, že obdobné citáty nejsou určeny ke zlepšení nebo normalizaci společenského image lidí s postižením, ale spíše realizátorů daných aktivit (Novosad 2011, s. 68).

2 Hudba a její vliv na lidi s tělesným postižením

2.1 Hudba a emoce lidí s tělesným postižením

Přesné a kompletní psychologické vymezení emocí je velmi obtížné dát dohromady. Namísto definice je občas v psychologické literatuře podáván přehled hlavních znaků emocí. V běžném životě je srozumitelné, co se pod pojmenováním emoce skrývá, jelikož každý zná emoce ze svého vlastního prožívání. Emoce jsou ucelený jev,

který má stránku zážitkovou, fyziologickou, behaviorální a výrazovou. Vyskytuje se úzké spojení emocí s fyziologií organismu a motorickými reakcemi. Emoce se projevují jako přirozené reakce na vnitřní a vnější podněty, není možné je vyvolat záměrně. Již Wundt (1897 in Franěk 2005) uvádí, že se vyskytuje více dimenzí emocí a tyto dimenze jsou ještě k tomu polaritní. Každá emoce má svůj protiklad, například libost má protiklad v nelibosti, vzrušení v uklidnění, napětí v uvolnění a podobně. Za zcela elementární se považuje protikladnost emocí libost a nelibost. Během vývoje jednotlivce dochází k postupné obsahové rozdílnosti ve vývoji emocí, novorozenec projevuje v podstatě pouze určitou míru vzrušení a libosti nebo nelibosti, s narůstajícím věkem se obsah emocí rozlišuje a stává se bohatším. Funkce emocí je hodnotící. Naše vnímání je obvykle doprovázeno hodnocením, zdali je určitý objekt dobrý, špatný nebo zdali k němu máme neutrální vztah. Hodnocení biologické praktičnosti nebo prospěšnosti působících podnětů je velmi významné z aspektu jednotlivce i celého daného živočišného druhu. Z uvedeného nám plyne, že emoce mají také velmi důležitý význam při vnímání a hodnocení hudby (Franěk 2005, s. 170).

Fakt, že city mohou aktivovat intenzivní rozumovou činnost, dosvědčuje tvrzení, že hudební obraz je propojením emocionálního a racionálního. Osoba, která je vystavena poslechu hudebního díla, má tedy schopnost proniknout hluboko do podstaty hudebních jevů a současně reflektovat emocionální procesy odehrávající se v jeho nitru. Hudební prožitek se mění v souvislosti na výstavbě díla, osobnosti přijímajícího činitele či vnějších podmínkách procesu poslechu. Strukturální kompozice a znakový systém hudební informace tak zabezpečují přenos citů zahrnovaných v hudbě, a tím vytváří a posilují historickou hudební zkušenost. Jakým způsobem se vyvíjí chápání a poznávání světa skrz hudbu, určuje do jisté míry i obraz společnosti a jejich etických i estetických norem. Je možné tedy tvrdit, že aktivní styk s hudbou nerozvíjí jen oblast hudebních citů, ale současně i city mravní. Ucelený hudební prožitek tak může prohlubovat vnímavost a citlivost člověka a poskytuje mu tak vznášet estetické soudy či zaujímat určité postoje. Vztahuje se i k životním událostem, k obvyklým denním citům, k vystupování a chování lidí. City a obsahové objekty hudby pronikají do vědomí člověka a působí jako formující a přetvářecí síla. Tak se díky hudbě může ve vědomí člověka utvářet jednota estetických a etických citů. V ní se vyvolává i volní úsilí, motivy vystupování a chování lidí (Sedlák, aj. 2013, s. 346, 347).

Hudební struktura také ovlivňuje kognitivní výkony jedince. Hudba dokáže usnadnit orientaci a pochopit posloupnosti děje. Díky těsnému vztahu s emocemi (limbický systém) má

pozitivní vliv na paměť. Spojení textu s rytmem, melodií a harmonií podporuje multisenzoriální kódování dat, zdokonaluje schopnost vstřípení a vybavení informací (Kantor, aj., 2009, s. 146). Díky zkušenostem s kladnými emocemi bývají jedinci kreativnější, sociálně aktivnější a celkově zdravější.

Hudba totiž zahrnuje silný motivační prvek, dává volný průchod emocím a nenásilným provedením posiluje učení a zesilování nových racionálně-kognitivních přístupů ke světu. Například kladné emocionální reakce mohou být zesilovány při opakování hudebních textů a motivů. Mnohdy se texty písní mohou stát návodem pro logicko-racionální jednání (Kantor, aj. 2009, s. 53).

2.2 Hudba v životě lidí s tělesným postižením

S existencí hudby se stýkáme u všech národů a etnických skupin, nejsou národy bez hudby. V současném světě techniky, ve kterém se až velmi zdůrazňuje účelovost lidského konání, se hudební aktivita může někomu jevit jako málo užitečná, nepraktická, až bezvýznamná. Ovšem již antičtí filozofové a jejich školy pochopili a podtrhli význam hudby v rozvoji lidské osobnosti. Již v předešlých dobách využívali Pythagorejci hudby v psychoterapii. Platón v celém svém výchovném systému připisuje hudbě velký význam, cení ji nejvíce ze všech umění a to pro její řád a harmonii rytmu a zvuků, jelikož jen nenapodobuje a nezobrazuje, avšak proniká do podstaty a řádu věcí. Dle Platóna se hudba propojuje s lidskou přirozeností, zdokonaluje ji a vede k poznání krásy (Sedlák, aj. 1988, s. 7).

Lidstvo je s hudbou neodmyslitelně spojeno. Stále tomu tak bylo, je a patrně tomu tak bude i nadále. Vliv hudby je natolik všestranný, že účinkuje na člověka bez ohledu na rasu, náboženství, etnickou skupinu či politickou příslušnost. Hudba napomáhá vyjádřit fyzický, emocionální i mentální stav, dává možnost osobnímu prožívání radosti a bolesti (Gerlichová 2014, s. 10). Hudba má podobné účinky na člověka s tělesným postižením jako na člověka bez postižení.

Náš opěťovaný styk s hudbou a její velice rozšířená „konzumace“ dokazují, že lidé hudbu potřebují, jelikož uspokojuje celou řadu potřeb tělesných, duševních i složitějších společenských. Náleží sem například potřeba tělesného pohybu vyvolávaného hudbou, různých hudebních aktivit, potřeba podněcování sluchového a pohybového aparátu novými obsažnými hudebními podněty. Hudební díla svou strukturou hudebně vyjadřovacích prostředků a formou, výrazovými změnami a kontrasty se dostávají mnohdy do harmonie s duševními procesy, náladami, emocemi i myšlenkami a tyto procesy stimulují a zesilují. Hudební vnímání zase pěstuje hudební sluch. Pěvecká aktivita nám přináší nejen estetický

prožitek, nýbrž zdokonaluje funkci hlasového ústrojí a urychluje procesy vyšší nervové činnosti (Sedlák, aj. 1988, s. 7, 8).

Členové hudební skupiny The Tap Tap uvádějí, že díky pravidelným zkouškám, opakováním si písní a hraním na nástroje se jim celkově zlepšuje paměť, pozornost a rytmus života. Konkrétně členu se spinální svalovou atrofií velmi pomáhá zpěv, díky kterému se mu zvyšuje vitální kapacita plic a celkově dýchací funkce, což je velmi důležité v důsledku jeho nemoci, při zpěvu se vždy uvolní jak psychicky, tak i fyzicky. Je to pro něho i určitý druh relaxace.

Co se týče hudební psychologie, je zpěv výrazným prostředkem sebevyjádření člověka na té nejelementárnější úrovni. Člověk skrz zpěv vyjadřuje silné emoce, prožitky, myšlenky, nejnaternější pocity, nálady, touhy, tvořivé síly a podobně. Jelikož se v něm výše uvedené stavy odrážejí, též funguje i jako jakási introspektivní sonda do psychického stavu zpívajícího. Psychologické výzkumy dokazují nezastupitelnost pěveckých činností v hudebním rozvoji jedince a pozitivní přínos v jeho vývoji duševním a tělesným. Za pomoci zpěvu se utváří nejen základní hudební schopnosti (hudební sluch, představitivost, paměť, smysl pro tonalitu a rytmus), nýbrž se zdokonaluje i řečový (konverzační) projev, který se obohacuje elementárními hudebními složkami: intonací, rytmem a barvou. Obecně má zpěv blahodárný vliv na vitální kapacitu plic, rozšíření hrudníku a pravidelné dýchání (hloubka a délka), kterým se okysličuje krev a urychluje látková výměna (Sedlák 1990, s. 249, 250).

2.3 Pozitivní vliv hudby na lidi s tělesným postižením

U spousty lidí se hudba výrazně podílí v uskutečňování potřeby seberealizace. Hudbou ožíví své hudební vlohy a schopnosti jim zvláště nejvlastnější a jejich naplnění je provázeno pocity štěstí a zadostiučinění. V hudebních aktivitách, které jim rozvinuté schopnosti umožňují, mohou rozvíjet svou hudební kreativitu, citovou a intelektuální stránku osobnosti. Ve skupinových hudebních činnostech (sborovém zpěvu, instrumentální hře) pak upevňují mezilidské kontakty a sociální zkušenosti a ztotožňují se s cíli a snahami celého souboru (Sedlák, aj. 1988, s. 8).

Hudba se může stát přístupným prostředkem vyjadřování a tvořivého projevu u jedinců s komunikačními problémy. Může utvářet příležitost ke kladnému, úspěšnému a radostnému mezilidskému kontaktu u sociálně izolovaných jedinců. Rozvíjí uvědomování si sebe sama, druhých a okolí, což vede ke zlepšení přizpůsobujících se schopností (Vymětal, aj. 2007, s. 284).

S uspokojováním lidských potřeb skrz hudbu souvisejí také její funkce, fungování hudby v životě člověka a celé společnosti. Psychologie hudby připisuje hudbě ve vztahu k jedinci celou řadu funkcí, mnohdy se proto hovoří o mnohofunkčnosti hudby (Sedlák, aj. 1988, s. 8).

Hudba, která je uměleckou přeměnou okolního světa a odrazem nitra i vnitřního života člověka, rozehrává při čínorodé komunikaci celou psychiku jedince. Dokáže jako málokteré umění rychle a občas dokonce bezprostředně navodit estetické zážitky, postihnout přitom lidskou bytost hluboce v jejím základu, probudit silné emoce, vyvolávat ideje a mravní postoje. Je to poskytnuto její výstavbou (ve které nastupují melodická a harmonická napětí, vzednutí, vrcholy, rozvedení, uvolnění, variace, hojné kontrasty výškové, rytmické, tempové, dynamické a agogické) (Sedlák, aj. 2013, s. 340).

3 Sociální skupiny a lidé s tělesným postižením

3.1 Význam sociální skupiny

Značnou část svého života prožívá každý ve společnosti druhých, v sociálním prostředí, které má na jedince, jeho utváření a vývoj podstatný vliv. Sociálním prostředím chápeme všechno to, co formuje společenský život člověka, čím se člověk přímo nebo nepřímou (skrz výsledky práce druhých) dostane do kontaktu s druhými lidmi, jejich aktivit nebo výsledky těchto aktivit, výkony a výtvoř. Nejmocněji se sociální vlivy uplatňují v již existujících, skutečných sociálních skupinách (Janoušek, aj. 1988, s. 103).

Sociální skupiny představují výrazné a relativně stále sociální útvary a význačný skladebný prvek celé sociální struktury. Pokaždé se jedná o seskupení lidí více či méně pevně spojených jistým cílem, společnou aktivitou a společnými zájmy. Mezi členy se vyvíjí relativně stále vztahy, skupina je schopna navenek vystupovat jednotně. Mívá svou vlastní identitu (totožnost, neboli vědomé rozlišení „my“ a „oni“), ledakdy i svojí specifickou kulturu, hodnoty, normy a symboly (Buriánek 2001, s. 63).

Za nevyhnutelnou podmínku existence sociální skupiny a zároveň za jeden ze zásadních znaků, který ji odlišuje od ostatních podob sociálních seskupení, je pokládána opakovaná, systematická, ustálená interakce mezi jistou množinou jedinců, jež z nich právě dělá členy skupiny (Reichel 2008, s. 124).

Sociální skupina naplňuje člověku tyto funkce:

- umožňuje mu prestiž, tedy určuje člověku postavení ve společnosti,
- uspokojují zájmy a potřeby jak individuálního charakteru (seberealizace, uznání), tak i charakteru skupinového,

- jejich prostřednictvím se jedinec zapojuje do společnosti a účastní se na jejím chodu (odlišné vyjádření potřeby sociálního styku),
- poskytuje jedinci pocit bezpečí, jistoty a ukotvenosti v životě, dodávají mu sebedůvěru, určují smysl jeho života,
- poskytuje jedinci interpretační vzorce skutečnosti, dotváří jeho chování, myšlení, city, jeho sebehodnocení a sebepojetí, ať již vědomě, nebo nevědomě (Urban 2006, s. 177).

Pro lidi s tělesným postižením má sociální skupina velký význam, při vhodném začlenění do skupiny se necítí být sami a mají pocit sounáležitosti, že někam patří, což je pro jejich psychickou stránku velmi důležité.

3.2 Sociální pozice, role a status

Sociální **status** a **pozice** řadí člena skupiny do její hierarchie z aspektu významu a prestiže pro skupinu. Má několik hledisek, které se mohou jak doplňovat, tak se mohou stát protikladnými. První rovina je **rovina vlivu**, v neformálních skupinách je více závislá na osobnostním souhrnu znaků a na aktivitě jedince a je přímo úměrná podílu na řízení skupiny. Druhá rovina je **rovina oblíbenosti či popularity**, která těsně souvisí s úsilím interindividuální komunikace. Pokud je jedinec oblíben, vede to ke zvýšenému přirozenému kontaktu s ostatními členy skupiny. Další krajní bod, kterým je neoblíbenost, se prezentuje vyhýbáním se kontaktu, či až ignorováním a nepřátelstvím. Ve vyspělé skupině je oblíbenost jedince závislá na jeho schopnosti a na jeho snaze uspokojovat potřeby druhých a na vztahu k cílům a hodnotám skupiny. Schopnosti a zdatnosti, které jsou jádrem vlivu, sice přispívají k oblíbenosti, pro uspokojování potřeb druhých avšak nejsou rozhodující. Třetí rovinou je **rovina kompetence** (Hrabal 2002, s. 16, 17).

Je obvyklé, že vznikají sklony k utváření **podskupin**. Je to typické především u skupin, které jsou početnější, nebo u kterých je menší skupinová pospolitost. Dávají se dohromady ti, kteří jsou si sympatičtější, mají společné zájmy, podporují se v diskuzi a mají stejná stanoviska (Kratochvíl 2001, s. 24).

Ve společnosti se stýkáme s poměrně ustáleným rozdělením pozic. Ty pak určují sociální role v podobě požadavků a očekávání náležejících k chování nositele dané pozice. Hledisko společenské hierarchie (žebříčku) a hodnocení pozice se vyhraňuje v pojmu sociální status, který tak vystihuje souhrnným způsobem elementární postavení člověka ve společnosti. Sociální status může mít svou složku předem určenou, může být jedinci

přířknut, připsán (askripce). Sociální status se může během života pozměňovat, což nazýváme pojmem sociální mobilita (Buriánek 2001, s. 51).

Každý jedinec hraje v podstatě **tři druhy rolí** a to základní, profesní a role ve volném čase. Základní role jsou určeny pohlavím a věkem. Profesní role jsou spjaty s kvalifikací. Role ve volném čase jsou rekreační a politické (Kohoutek, aj. 1998, s. 50).

Každý účastník hraje v sociální skupině svoji skupinovou roli, takzvaně že jedná v rámci své skupinové pozice. Účastník, který ve skupině zaujímá více pozic, hraje ve skupině více rolí (takové situaci říkáme pluralita skupinových rolí), a účastník, který je například „jenom“ členem skupiny, hraje tuto jedinou roli člena skupiny. Myslíme tím, že stejně jako každý účastník zaujímá v sociální skupině alespoň jednu skupinovou pozici (člena), hraje v ní také alespoň jednu skupinovou roli (člena). Kdežto skupinová pozice je spjata s místem, a lze si ji (krátkodobě) představit víceméně neměně, je skupinová role spojená s jednáním, a je tedy vždy dynamická (Novotná 2010, s. 38).

Postavení člena v sociální skupině se nazývá sociální pozice. Sociální pozice jsou zorganizovány hierarchicky, rozpoznáváme několik úrovní sociálních pozic. Jednotlivé pozice mohou být buď souřadné, nadřazené nebo podřazené. Sociální pozice ve skupině je udávána zejména významem každého člena pro ostatní a pro skupinu jako celek. Nejvyšší sociální pozice ve skupině je sociální špička a je jím člen, který je pro tu skupinu nejvýznamnější, stojí na nejvyšším místě sociálního žebříčku. Náleží sem nejvlivnější a nejoblíbenější členové skupiny. Počet sociální špičky je různorodý v závislosti na velikosti skupiny. Důležitost konkrétních jedinců pro skupinu závisí na jejich osobních vlastnostech a pravomocích, ale současně na dalších charakteristikách skupiny, co je jejím cílem (cíli), na převažující aktivitě, jaké hodnoty mají členové skupiny společné. To znamená, že údaje o tom, jakou sociální pozici ve skupině ti kteří členové zastávají, je současně cenným diagnostickým údajem (Mousová 2003, s. 24, 25).

Hraní skupinové role odstraňuje v očích těch, jejichž očekávání hra nasycuje, nejistotu. Vzájemné dodržování konsenzu očekávání při jednání ve skupinové pozici dává tedy skupině jistou míru jistoty, tedy skupinová kontrola, onen „hlídač“ naplnění očekávání, garantuje harmonii a dělá interní prostředí sociální skupiny srozumitelným a uspořádaným (Novotná 2010, s. 39).

Členové s tělesným postižením vnímají též hudební skupinu The Tap Tap jako svoji práci a tím přebírají i nové sociální role. Jahoda (in Fialová, aj. 2012, s. 204) dále zdůrazňuje, že práce významně ovlivňuje totožnost a status člověka ve společnosti. Práce znamená i pro člověka s tělesným postižením možnost odpoutat se od rodičů a stát se více

nezávislími. Být zaměstnán dává člověku možnost získání nového statusu ve společnosti, z člověka „žijícího zejména ze sociálních dávek“, jak často bývají vnímáni lidé nejen s tělesným postižením, se stává člověk výdělečně činný, který mimo jiné odvádí daně a je plátcem zdravotního pojištění. Musí převzít za svůj život zodpovědnost, kam patří i odpovědnost za finance. Musí myslet na to, jak vydělat peníze, jak s nimi nakládat a to i se zřetelem na běžné výdaje (bydlení, strava, atp.), na volnočasové aktivity, tak i na služby, které může člověk s tělesným postižením využívat, jako je například osobní asistence (Fialová, aj. 2012, s. 205).

3.3 Sociální dynamika

Každá sociální skupina má svůj život. Nějak se mění, nějak se v čase rozvíjí. Někdo se stává jejím členem, někdo se na druhou stranu postupem času svého členství vzdává nebo o něj přichází. Mezi členy skupiny se taktéž rozvíjejí nové vztahy. Stejně tak se během doby může pozměňovat jejich postavení v rámci skupinové hierarchie. Odborně a hromadně se tyto změny nazývají skupinová dynamika. Její síla záleží na míře demokratičnosti skupiny (Urban 2006, s. 185).

Skupinová dynamika je ovlivňována cíli a normami skupiny, vůdcovstvím a vnitřním složením skupiny, její totožností, interakčními a komunikačními procesy ve skupině, kohezí (soudržností) a tenzí (napětím), promítáním minulých zkušeností a vztahů do přítomných interakcí, skupinovou atmosférou a jejím prožíváním členy skupiny, pozicemi a rolemi ve skupině, vytvořením podskupin, vztahy jedinců a skupiny, utvářením skupiny v čase či fázi skupinového vývoje (Hermonchová 2005).

Sociální skupina se rozvíjí na základě těchto procesů:

- vyčlenění vůdců a obsazení vůdčí pozice,
- utvoření skupinových norem,
- vzniku rozlišení kontaktů mezi jednotlivými členy a utvořením skupinové atmosféry,
- vzniku podskupin (Paulínová, aj. 2008, s. 90).

Dynamika skupinových vlastností a vztahů (anglicky group dynamics) dělá ze skupin důležitou složku společenského života a sociologického poznání. Skupiny dávají člověku možnost podílet se na chodu společnosti a reagovat na společenské změny s vědomím opory a pocitem sounáležitosti (Urban 2006, s. 189).

Za úspěšně fungující skupinu, což je vnitřně poměrně bezkonfliktní, společensky integrovanou a výkonnou, je možné pokládat skupinu se stejnorodou vnitřní skladbou,

plnou formou komunikace, s přiměřenými normami a přiměřeným počtem členů, výstižně vytyčenými cíli a skupinu dobře vedenou. Přiměřenými normami chápeme normy, které odpovídají cílům činnosti, nezasahující do osobních svobod. Přiměřený počet členů je určen povahou skupinové činnosti a jejich cílů. Bližší vysvětlení požadují rozhodovací procesy (rozhodování ve skupině). Problém těsně souvisí se způsobem vedení a komunikace, ale můžeme hovořit o tom, že nejpříznivější podmínkou rozhodování je participace členů skupiny, s výjimkou skupin, jakou jsou třeba vojenské jednotky, které vyžadují autoritativní vedení. Široká participace je potřebná především při řešení nestrukturovaných nebo málo strukturovaných úkolů, jelikož ty vyžadují, jak se říká „dát hlavy dohromady“ (Nakonečný 2009, s. 421, 422).

Jestliže jde o rychlost vývoje skupiny, záleží na mnoha faktorech, jako například doba trvání skupiny. Dalším faktorem, který působí na rychlost vývoje skupiny, je způsob vedení, takzvaně vedoucí, jak skupinu vede, jej může spíše brzdit, anebo opačně, ji může podporovat a tím posouvat dopředu. Dále sem lze zařadit složení lidí ve skupině, je logické, že temperamentní, pracovití, otevření a nezávislí se budou podílet spíše na rychlejším vývoji nežli lidé pomalí, laxní, flegmatictí, lhostejní a podobně (Zahrádková 2005, s. 51, 52).

V hudební skupině The Tap Tap panují dobré vztahy mezi jejími členy, dokáží spolupracovat, stále se vyvíjí a velmi na sobě pracují, za pomoci dobrého vedení a soudržnosti skupiny se jim daří posouvat dále a dále. Hudební skupina The Tap Tap je důkazem toho, že i členové s tělesným postižením mají motivující vliv na další členy kapely s jiným druhem postižení a na členy, kteří žádné postižení nemají. Lidé s tělesným postižením bez komunikačních obtíží obvykle dokáží být plnohodnotnými členy sociální skupiny a aktivně ovlivňovat sociální dynamiku skupiny.

3.4 Vůdce a vedení skupiny

Za vůdce (lídra, z angl. leader, vůdce) se pokládá osoba, která kontroluje činnosti skupiny, zásadně přispívá k její soudržnosti, reprezentuje skupinu, zkrátka zastává ve skupině významnou dominantní roli spojenou s jejími aktivitami a cíli. Vůdcem, vedoucí osobností ve skupině je ten, kdo získává autoritu, důvěru a v jistém směru se uplatňuje nebo vede skupinu vůbec. Je to tedy člověk, který má silné místo ve skupině, respektive vysoký sociometrický status, a jako takový má též podstatný vliv na členy skupiny a její aktivity (Gibb in Nakonečný 1999, s. 232).

Pokud má být sociální skupina nástrojem naplňování zájmů nasycení skupinových potřeb, je zapotřebí ji vést jednak k potřebné skupinové soudržnosti a jednak ke skupinové konformitě (Novotná 2010, s. 51). Zatímco skupinová soudržnost přináší vědomí sounáležitosti, bez kterého nemůže skupina efektivně vykonávat žádnou aktivitu, skupinová konformita má podle R. Mertona dva rozměry:

1. přijetí cílů (v případě sociální skupiny akceptování skupinových potřeb),
2. přijetí institucionálních prostředků jejich dosahování (pravidel jednání plynoucích ze skupinových norem a hodnot) (Novotná in Novotná 2010, s. 51).

Zatímco ke skupinové soudržnosti vede sociální skupinu **socioemoční vůdce**, ke skupinové konformitě ji vede **vůdce úkolový**. Jelikož však není možné v praxi soudržnost a konformitu od sebe úplně oddělit, zahrnuje v sobě každá vůdcovská pozice očekávání orientovaná jak ke skupinové soudržnosti, tak ke skupinové konformitě (kdy úkolový vůdce je orientován zejména na skupinovou konformitu a socioemoční vůdce na skupinovou soudržnost). Účastníci, kteří hrají role vůdců, pak podle své osobnosti a konkrétní situace zdůrazňují to či ono hledisko svého vedení (Novotná 2010, s. 52).

Charakteristické rysy dobrého vedoucího jsou: proaktivní myšlení a jednání, zodpovědné a účinné vedení spolupracovníků k postupnému naplňování představ a dosažení vytyčených cílů, systematické utváření dobrého znalostního, inovačního a kulturního zázemí organizace i jejího kolektivu, porozumění psychice spolupracovníků a jejich motivátorů, schopnost získat loajalitu spolupracovníků, vytvořit z nich pracovní tým a nápadité prostředí pro ochotné plnění cílů a nakonec schopnost motivovat a uplatňovat morální stimuly (Vodáček, aj. 2013, s. 118).

Podle Novotné (2010, s. 52, 53) je pět manažerských modelů ve způsobu vedení skupiny:

1. Liberální způsob volného průběhu, to je nejslabší možná orientace jak na soudržnost, tak na přizpůsobivost. Vůdci jde zejména o setrvání na vůdcovské pozici.
2. Autoritativní způsob je spojení nejsilnější možné orientace na přizpůsobivost a nejslabší možná orientace na soudržnost. Vůdci se jedná o skupinové potřeby „bez ohledu“ na účastníky sociální skupiny.
3. Klubový (sousedský způsob), jde o spojení nejslabší možné orientace na přizpůsobivost a nejsilnější možnou orientaci na soudružnost. Vůdci se jedná o „pohodu“ bez ohledu na naplňování skupinových potřeb.
4. Týmový způsob, je nejsilnější možná orientace jak na přizpůsobivost, taktéž i na soudružnost. Vůdci se jedná o důvěru a participaci.

5. Demokratický způsob, což je střední orientace jak na přizpůsobivost, tak i na soudružnost. Vůdce balancuje mezi účastníky a potřebami a pořád je hledán kompromis.

Každý ze způsobů vedení má jisté výhody i nevýhody, které se mohou kombinovat a střídat a určovat tak strategii vedení sociální skupiny v dané situaci (Novotná 2010, s. 52, 53).

Vedoucí a manažer hudební skupiny The Tap Tap je přísný, ale dobrý vůdce, který vyžaduje zejména dodržení toho, co členové slíbili a aby chodili včas. Členy kapely je respektován a uznáván, i když někdy nastanou nějaké neshody.

Velmi důležité je pro úspěšného vedoucího, aby dokázal vnímat celý projekt v koncepční rovině, ale též hbitě řešil dílčí problémy. Souhrnně je pro vedoucího skupiny nezbytná emocionální stálost, asertivita, odpovědnost, spolehlivost a flexibilita (Bělohávek 2008).

4 Hudební skupina The Tap Tap

4.1 Základní informace o skupině The Tap Tap

Hudební skupinu The Tap Tap založil v roce 1998 Šimon Ornest a stále ji vede. V souboru hrají zejména handicapovaní studenti a absolventi Jedličkova ústavu v Praze. Používají hlavně bicí nástroje (bicí souprava, bonga, conga, timbáles, elektronické padové bubeníky a další). Na doprovodné nástroje (tuba, saxofon, příčná flétna a piano) hrají hostující profesionální hudebníci (Jedličkův ústav a školy 2011). Na pódiu bývá kolem dvaceti členů skupiny, z toho 5 profesionálů, kteří se trochu střídají.

„Ze začátku vše vznikalo jako volnočasová aktivita, jako hudební kroužek. Chtěli jsme vyzkoušet, jestli by samotný rytmus nefungoval lépe než nějaké harmonické cítění“ (Zunová 2010).

Repertoár se skládá jak z vlastních skladeb, tak i originálně přepracovaných písní známých umělců, jako je například Dan Bárta, Xindl X, David Koller, Vojta Dyk, Matěj Ruppert či Tomáš Hanák, kteří se skupinou spolupracují. Skupina vystupuje na hudebních festivalech (Mezi ploty, Rock for people, České hrady), také hrála jako předkapela skupiny Elán v pražské O2 Aréně (2010), dále například v Rudolfinu (2009), v Lucemburské filharmonii (2010) nebo v Českém centru v Bruselu (2008) (Jedličkův ústav a školy 2011).

Sami členové hudební skupiny The Tap Tap říkají, že dělají z pasivních „pobíračů“ sociálních dávek, poplatníků daní. Získali si kladnou pověst jak na domácí, tak i zahraniční půdě. Dá se říci, že se jedná o unikátní kapelu i ve světě, jelikož se skládá převážně ze členů s tělesným postižením a jiným zdravotním postižením. Kapela se kvalitně a zaslouženě uchytila na hudební scéně.

The Tap Tap se na zkouškách schází dvakrát týdně. Častokrát přesahují představivost toho, kdo tam nebyl. Mnohdy je to o křičení, netrpělivosti kapelníka a důrazu na výkon, aby byla odvedena dobrá práce. Šimon Ornest připomíná: „*Takový přístup má velkou terapeutickou hodnotu*“. V kapele má každý svou roli, pracují jako tým, lidé, kteří mohou přenášet nástroje, tak přesně vědí, co mají dělat. A v ten moment, kdy je vše připraveno, tak dorážejí ti, co se nemohou podílet fyzicky. Šimon Ornest dodává: „*Vše cvaká na minutu, je to jako když se spojí cikánský talent s německou pílí*“ (Havel 2015).

4.2 Koncerty a přehled vydaných kompaktních disků

Od roku 2011, tedy pět let a nyní trochu intenzivněji se připravuje představení **Nefňuka aneb Podivuhodná dobrodružství Kristla Špána na souši a na moři**. Jde o divadelní hru se zpěvy, na kterou získali práva od francouzských autorů. Bude uvedena v premiéře na Nové scéně Národního divadla, a to **24. dubna 2016**. Jedná se o příběh chlapce, který se narodí bez rukou i bez nohou. Ale jelikož je velmi šikovný a odvážný, prožije velké dobrodružství, sám se stane úspěšným ředitelem vlastního cirkusu. Hlavního hrdinu „ztvární“ loutka, The Tap Tap působí na scéně jako živá kapela, a někteří členové se ukážou i v drobnějších rolích. Elektrické vozíky čtyř členů budou jako motory rozhýbat scénu a loutky. Jde o velmi neobvyklý a odvážný koncept. V Praze je naplánováno osm repríz, s představením se také chystají jezdit po celé České republice i do zahraničí (Kovářiková 2015).

Hra se zpěvy Nefňuka vzniká dle knihy Jesus Betz od francouzských autorů Freda Bernarda a Francoise Roca. Autorem scénáře je Jiří Ornest, který dohromady s Jakubem Macečkem i hru režuruje. Hudbu složil Jaroslav Svoboda ze skupiny Traband, scénu a loutky navrhl Petr Matásek. Na výrobě speciálních loutek a kulis kooperuje The Tap Tap s Východočeským divadlem v Pardubicích a loutkařem Markem Trejtnarem. Do děje budou zařazeni herci a muzikanti s různými handicap (iDnes.cz, ČTK 2016). A právě způsob, jakým budou kulisy a loutky rozpohybovány, je světově unikátní. Nefňuka je smělé představení o tom, že prohrává jen ten, kdo vzdá vše předem (Kulturně.cz 2016). Na toto netradiční představení se podařilo vybrat celkem

1 119 728 Kč, což je velký úspěch a dokazuje se tím, že hudební skupina The Tap Tap má i v široké veřejnosti mnoho příznivců, kteří je mají rádi pro jejich hudbu a velkou píli.

The Tap Tap má za sebou i bohaté zkušenosti ze zahraničního vystupování. Vystupovali na kvalifikačním turnaji ve fotbale na Mistrovství světa 2014 **v Itálii** (2013) a v roce 2015 na Expu v Miláně, reprezentovali Českou republiku na Letních olympijských hrách **v Londýně** (2012), kde naučili publikum anglickou verzi hymny Proti konci světa. Ruskou verzi této hymny a další písně byli zahrát i **v Moskvě** (2012), **v Lucemburské** filharmonii zahráli v roce 2010, Českému centru **v Bruselu** v roce 2008. V roce 2011 vystoupili **ve Varšavě** a **v Madridu**, kde reprezentovali Českou republiku v rámci akce „Dny Prahy v Madridu“.

Na pozvání Jeruzalémského a Českého centra odjela kapela v roce 2014 koncertovat do **Jeruzaléma**. Nejdříve zahrála pro arabské studenty střední školy a komunitního centra ve východním Jeruzalémě a poté zahájili mezinárodní festival o lidech se speciálními potřebami. Vystoupení doprovázela projekce černého humoru, vtipů o lidech s postižením od osmi výtvarníků z časopisu Sorry. Koncerty v Jeruzalémě jsou pro kapelu dalším podstatným milníkem v kariéře.

Tradičně pořádá hudební skupina benefiční koncert **Párty na kolečkách** a **mikulášský koncert ve Státní opeře**, která byla vysílána v přímém přenosu České televize.

Zajímavý byl také benefiční koncert **Proti konci světa**, který se konal 20. prosince 2012, tedy den před očekávaným koncem světa, jak předpovědělo mayské proroctví. Koncert byl unikátní v tom, že proběhl ve třech městech najednou, Praha (Incheba arena), Brno (Fléda) a v Ostravě (Plynojem) za účasti 12 kapel a mnoha dalších hudebníků z České republiky. Všechna tři města se v závěru večera propojili telemostem při společném zpěvu písně kapely The Tap Tap, Konec světa – zrušeno. Přímý přenos se odehrával v České televizi nebo také v Českém rozhlase, konkrétně na ČRo 2 Praha, ČRo Brno a ČRo Ostrava. Cílem koncertu bylo dát dohromady finanční prostředky na vybavení multifunkčního bezbariérového vzdělávacího centra STUDEO při Jedličkově ústavu v Praze v částce 25 miliónu Kč (Kpks.thetap.cz 2016). Klip k písni Konec světa – zrušeno získal ocenění Zlatá pecka 2012.

Od roku 2013 se pravidelně pořádá, **bezbariérový festival Pojd' dál**, kde si lidé mohou prohlédnout prostory Jedličkova ústavu a škol. Festival nabízí jedinečnou možnost slanit na invalidním vozíku Nuselský most, který patří k nejvyšším mostům u nás, a zkusit si tak na vlastní kůži pocít, kdy se musíte zcela spolehnout na jiného člověka. Tedy pocít,

který někteří hendikepovaní prožívají den co den. Vstupné je vždy dobrovolné a celý výtěžek putuje ve prospěch sbírky na dostavbu Jedličkova ústavu a škol (Pojd' dál 2016).

Tato kapela vystoupila i na známých festival jako je **Rock for people, Mezi ploty, České hrady, Open air festival, Colours of Ostrava, Votvírák** a tak dále.

V prosinci roku 2013 také skupina odstartovala turné s názvem „**The Tap Tap načerno**“. Vozí na ně s sebou putovní výstavu černého humoru o lidech s postižením a vybírají peníze na dostavbu Jedličkova ústavu a škol. Některé vtipy uvádějí svou „černotou“ mnohé do rozpaků, obvykle ty bez postižení. Lidé s postižením se jim ale naopak s chutí zasmějí (Hronová 2015). Hlavním smyslem výstavy je upozornit na význam černého humoru jako významné schopnosti komunikovat o vážných věcech s nadhledem. Černý humor je členům kapely opravdu blízký.

Začátkem června 2013 se také občanským sdružením Tap (ČR) a Ambrelo (SR) povedl výjimečný projekt **Koncert za zdravý rozum**, kterým chce skrz hudbu přiblížit veřejnosti svět handicapovaných umělců, ukázat, že život s handicapem je normální, a motivovat ostatní k tomu, aby neměli strach pracovat na svém talentu i navzdory nepříznivému osudu (Kotalová 2013). Tento mezinárodní koncert se jeden den konal v Praze a druhý den v Bratislavě. Hlavními účinkujícími byla hudební skupina The Tap Tap, nevidomý slovenský pěvec Marián Bango, nevidomá polská zpěvačka Patrycja Malinowska a maďarský nevidomý klavírní virtuóz Mário Jánoki.

V roce 2006 natočila kapela své první **CD Hopšidyridy** společně s ukrajinskou kapelou Huculyk, v roce 2010 to bylo **CD Párty na kolečkách** společně s OSOU (ochranný svaz autorský) ve speciální OSA edici, opět v roce 2010 byl na CD vydán živý záznam koncertu **The Tap Tap v Opeře**, v roce 2011 bylo vydáno CD se stejným názvem **The Tap Tap v opeře**, kde je již druhý záznam z živého koncertu Mikulášská v Opeře. Předposlední CD, které bylo vydáno v roce 2013, nese název **Moje volba** a poslední CD bylo vydáno v roce 2014 opět s názvem **The Tap Tap v Opeře**, s živým záznamem Mikulášského koncertu v prostorách Státní opery (Obchod.thetaptap.cz 2016).

Nesmíme zapomenout na nejznámější osvětový klip s názvem **Řiditel autobusu**, který získal 1. cenu poroty i diváků v soutěži Zlatá pecka 2012. Text k této písni napsal Xindl X, sám si ve videoklipu zahrál i zazpíval a spolu s ním také Vojta Dyk, Dan Bárta a další.

Tato píseň vtipně popisuje problémy handicapovaného bubeníka kapely Marka Valenty, při cestování městskou hromadnou dopravou, kde mimo jiné vystupuje i usmívající se ředitel pražského Dopravního podniku Martin Dvořák, který tuto píseň

pozitivně přijal (Švarcová 2011). Marek Valenta kvůli svému malému vzrůstu používá své malé kolo jako kompenzační pomůcku a s tímto kolem byl řidičem autobusu vyhozen, že kolo do autobusu nepatří, a proto chtěl na tuto situaci poukázat a začít ji řešit.

Za rok 2014 odehráli 60 koncertů a za rok 2015 je to přibližně 55 koncertů.

4.3 Občanské sdružení Tap

Občanské sdružení Tap je samostatná, nestátní a nezisková organizace. Práce tohoto sdružení spočívá zvláště v oblasti péče o všestranný rozvoj schopností mladých lidí se zdravotním postižením se zřetelem na jejich budoucí uplatnění na trhu práce. Dále také v podpoře kulturních a společenských aktivit lidí s postižením. Kromě studentů a absolventů Jedličkova ústavu v Praze, kde tato organizace sídlí, má možnost přijít každý, kdo má zájem a chuť se v něčem zdokonalovat (Občanské sdružení Tap 2016a).

Sdružení zejména:

- zabezpečuje vzdělávací kurzy pro mladé lidi se zdravotním postižením,
- pořádá kulturní aktivity těchto lidí, velmi často je to činnost kapely The Tap Tap,
- pořádá kulturní, benefiční a sportovní akce integračního charakteru, například Párty na kolečkách či Koncert proti konci světa,
- kooperuje s dalšími sdruženími, organizacemi i jednotlivci na aktivitách, u kterých je účelem aktivní prožití volného času lidí se zdravotním postižením (Občanské sdružení Tap 2016b).

Mezi zaměstnance patří předseda sdružení Šimon Ornest, místopředseda a mluvčí Ladislav Angelovič, koordinátor projektu Studeo Daniel Suchánek a další.

4.4 Projekt STUDEO

STUDEO bude bezbariérové vzdělávací a poradenské centrum pro osoby se zdravotním postižením. Hlavním cílem tohoto projektu je zabezpečit lidem se zdravotním postižením kvalifikované lektory v oborech, které je zajímají a baví, avšak mnohdy jsou pro ně nedostupné. Dalším, neméně podstatným cílem je snaha studenty za pomoci výuky dovést přímo k budoucímu pracovnímu uplatnění (Studeo vzdělávací centrum 2016).

S lidmi se zdravotním postižením musí pracovat ti nejlepší učitelé, kteří dovedou rozpoznat a rozvíjet schopnosti studentů. Jen tehdy se jednou lidé s postižením sami budou moci stát pedagogy, vědci, politiky, odborníky informačních technologií, prostě specialisty

ve zvolených oborech. A to je smyslem a náplní vzdělávacího centra STUDEO. Ve spojení s využitím rozvinutých technologií jako kompenzačních pomůcek tak vznikne jedinečný vzdělávací systém pro lidi se speciálními potřebami (Sbírka Jedličkova ústavu a škol 2016).

Celý objekt bude kompletně bezbariérový, vybaven bude například malým nahrávacím studiem a polyfunkčním sálem. Do budoucna bude otevřen všem, u koho vzbudí zájem a osloví ho vysoká kvalita výuky (Občanské sdružení Tap 2016c).

Cíle projektu STUDEO:

- vybudovat síť kvalifikovaných lektorů, kteří budou cíleně pracovat se studenty s tělesným postižením,
- kooperovat s výrobcí hudebních nástrojů a počítačového vybavení na vývoji upravených pomůcek,
- zábavným způsobem rozvíjet schopnosti mladších studentů Jedličkova ústavu a škol a zapojovat je do činností projektu STUDEO,
- připravit talentované studenty na studium dalších škol,
- směřovat studenty pomocí výuky přímo k budoucímu pracovnímu uplatnění (Studeo vzdělávací centrum 2016).

Jedním z výstupů tohoto projektu je i činnost kapely The Tap Tap. Většina členů kapely dochází na kurzy STUDEO a průběžně se vzdělává v hudební teorii i praxi. V horizontu několika let vznikne přímo v prostorách Jedličkova ústavu a škol na Vyšehradě samostatná budova, do které se tento projekt vzdělávacího centra STUDEO přemístí (Ornest 2016).

Například Jana Augustinová, která zpívá v hudební skupině The Tap Tap, je sama úspěšnou lektorkou studentů s poruchami soustředění a studentů v lehkém pásmu autismu.

Empirická část

5 Cíl práce

Cílem diplomové práce je charakterizovat život lidí s tělesným postižením a zjistit, jak členství v hudební skupině The Tap Tap ovlivňuje jejich život.

6 Výzkumné otázky

Výzkumné otázky utvářejí základ každého výzkumného projektu. Splňují dvě hlavní funkce: pomáhají výzkum zaostřit tak, aby přinesl výsledky ve shodě s formulovaným cílem, a ukazují také směr, kterým výzkum vést. Výzkumné otázky musí být ve shodě s formulovaným cílem. I když je kvalitativnímu výzkumu vlastní jistá otevřenost a spoléhání se na improvizaci, je potřeba výzkumné otázky vyjádřit jasným způsobem. Tak abychom při dokončení práce uměli rozpoznat, jestli jsme na ně odpověděli nebo ne. V souladu s cirkulární povahou kvalitativního výzkumu ověřujeme své výzkumné otázky opět při vstupu do terénu, v průběhu sběru dat i při jejich samotné analýze (Švaříček, Šed'ová, aj. 2014, s. 69).

V této práci byla stanovena jedna hlavní výzkumná otázka, která zní: **Jakým způsobem ovlivnilo působení v hudební skupině The Tap Tap život jejich členů?**

Abychom mohli zodpovědět hlavní výzkumnou otázku, stanovili jsme pět dílčích výzkumných otázek, které jsou dále rozpracovány do tazatelských otázek a utvářejí nám kostru rozhovoru, který se skládá z dvanácti otázek. Dílčí výzkumné otázky byly formulovány takto:

DVO1: Jakým způsobem ovlivnilo členy působení v hudební skupině The Tap Tap po fyzické i psychické stránce?

DVO2: Jak se zlepšila kvalita života členů hudební skupiny The Tap Tap?

DVO3: Jak konkrétně ovlivnil členy kapelník Šimon Ornest?

DVO4: Jaký přínos má podle členů hudební skupina The Tap Tap?

DVO5: Jakým způsobem jsou ovlivněni členové ostatními členy hudební skupiny The Tap Tap?

7 Výzkumné metody

Pro naplnění cíle využijeme kvalitativní metodu, jelikož s touto metodou lépe dosáhneme požadovaných výsledků a více pronikneme do života respondentů, což je důležité pro zajištění větší validity výzkumu. Pro zajištění potřebných dat byl vybrán strukturovaný rozhovor s otevřenými otázkami, který byl doplněn o otázky sondážní, které slouží k prohloubení odpovědí.

Neexistuje jediný všeobecně uznávaný způsob, jak vymezit nebo provádět kvalitativní výzkum (Hendl 2016, s. 45). Základem kvalitativního výzkumu je do široka rozprostřený sběr dat bez toho, že by na začátku byly vymezeny základní proměnné. Totožně tak nejsou předem vymezeny hypotézy a výzkumný projekt není závislý na teorii, kterou už někdo předtím vytvořil. Jedná se o to do hloubky a kontextuálně zakotveně propátrat jistý široce definovaný jev a přinést o něm co největší množství informací. Logika kvalitativního výzkumu je induktivní, až po nasbírání dostatečného množství dat začíná výzkumník pátrat po pravidelnostech, které se v těchto datech objevují, formuluje předběžné závěry a nalézá pro ně oporu v datech (Švaříček, Šed'ová, aj. 2007, s. 24).

Podle Hendla (2016) vymezil významný metodolog Creswell (in Hendl 2016, s. 46) kvalitativní výzkum tímto způsobem: *„Kvalitativní výzkum je proces hledání porozumění založený na různých metodologických tradicích zkoumání daného sociálního nebo lidského problému. Výzkumník vytváří komplexní, holistický obraz, analyzuje různé typy textů, informuje o názorech účastníků výzkumu a provádí zkoumání v přirozených podmínkách.“*

Použité metody a postupy práce budou podrobněji rozepsány v následujícím textu. Pro naplnění cíle a zodpovězení hlavní výzkumné otázky jsme zvolili řízený strukturovaný rozhovor s otevřenými otázkami, jelikož můžeme být v přirozeném prostředí respondenta, který si on sám zvolil, navodit příjemnější atmosféru a tím lépe získat potřebná data. Pro tento výzkum je důležité, aby rozhovory probíhaly v přátelském duchu, jelikož se autorka domnívá, že jedině tímto způsobem nebudou informace zkreslené.

Strukturovaný rozhovor s otevřenými otázkami se skládá z řady pečlivě stanovených otázek, na které mají jednotliví respondenti odpovědět. Flexibilita zkoumání v kontextu situace je omezenější než v jiných druzích rozhovorů. Tento typ rozhovorů se využívá, pokud je nutné minimalizovat obměny otázek kladených respondentovi. Snižuje se tak pravděpodobnost, že se získaná data v jednotlivých rozhovorech budou nápadně strukturně odlišovat (Hendl 2016, s. 177).

Těmi základními pravidly pro tvorbu otázek jsou – jasná formulace otázek, vyvarovat se příliš širokému znění otázek, vyhnout se použití slov jako „několik“, „obyčejně“, „někdy“, nepoužívat dvojité otázky, pokládat jen ty otázky, na které respondenti umí odpovědět, hledět na to, aby otázky byly smysluplné, vyvarovat se záporným výrazům a otázkám, které vzbuzují předpojatost (Skutil 2011, s. 81, 82).

Prostředí, kde se bude konat rozhovor, má být tiché, klidné, podle možností oddělené od jiného dění. Přítomnost jiných lidí může vyvolat nepříjemné reakce u respondenta. Ačkoli platí zásada, že rozhovor se má odehrávat v odděleném prostoru, tento prostor má být příjemným prostředím (Gavora 2010, s. 137).

Účelem následujících odstavců, je objasnit čtenáři, jak se výzkum vedl, tedy základní princip plánu výzkumu kde jsme data sbírali, jakými metodami jsme to učinili a co jsme s daty dělali.

8 Výzkumný vzorek a jeho popis

Autorka nejdříve oslovila jednoho člena hudební skupiny The Tap Tap, jelikož vyrůstal ve stejném městě jako ona a dokonce si spolu hráli jako děti. Nechtěla oslovovat kapelníka skupiny, protože by členové měli rozhovor povinně nařízený a to autorka nechtěla, jelikož by výpovědi nemusely být dobrovolné, přirozené a byl by tím negativně ovlivněn celý výzkum. Další podmínkou bylo, že všichni členové musí splňovat kritérium tělesného postižení, poněvadž v hudební skupině The Tap Tap jsou i jedinci, kteří mají jiný druh postižení. První člen byl osloven přes sociální síť Facebook, jelikož byla na rychlé kontaktování nejpřístupnější. Nejdříve byl osloven přátelským způsobem, poté mu byla sdělena prosba o účasti na rozhovoru, název diplomové práce, čeho všeho se bude rozhovor týkat, přibližně jak dlouho potrvá, že se bude nahrávat na audiozáznam a poté bude přepsán. Dále byl informován o tom, že rozhovor bude anonymní a obsah odpovědí bude ponechán zcela na jeho rozhodnutí. Byl mu řečen i cíl diplomové práce, čeho chce autorka dosáhnout a to, že v případě zájmu mu bude práce přeposlána.

Místo a čas setkání nechala autorka zcela na rozhodnutí respondenta, aby nebyl nijak limitován a místo setkání mu bylo příjemné a známé. První oslovený člen se vším ochotně souhlasil a svolil se zveřejněním jeho jména, dále o něm budeme tedy hovořit jako o Petrovi.

Petr pomohl autorce oslovit další tři respondenty, z toho dva bydlí s Petrem ve společném bytě, takže jim byly předány všechny potřebné informace, které se týkaly rozhovoru, a se vším souhlasili. Místo a čas setkání bylo domluvené přes Petra, autorka se

měla sejít se třemi členy najednou, ale nakonec jediný Petr nemohl ze zdravotních důvodů, s autorkou se tedy domluvili na jiném termínu. Rozhovor se tedy uskutečnil se dvěma členy, nejdříve s jedním a poté s druhým, oba dva též souhlasili se zveřejněním svých jmen, dále o nich tedy budeme hovořit jako o Jirkovi a Romanovi. Na čtvrtého člena byla autorce předána e-mailová adresa.

Čtvrtý člen byl kontaktován přes e-mail a byla mu zaslána struktura celého rozhovoru, popsán cíl práce, informace o tom, jak bude rozhovor probíhat, jak dlouho bude přibližně trvat a že autorka diplomové práce ráda dojede na místo, kde si bude přát rozhovor uskutečnit, takže vše bylo ponecháno na svobodné volbě respondenta. Autorka obdržela kladnou odpověď i od čtvrtého člena hudební skupiny The Tap Tap, který též po uskutečnění rozhovoru souhlasil se zveřejněním jména, které zní Ladislav.

Poslední pátý člen byl kontaktován přes kolegyni autorky, se kterou se znala z předešlého bakalářského studia a je přítelkyní tohoto člena hudební skupiny The Tap Tap. Autorkou byla kontaktována přes sociální síť Facebook, kde ji byly řečeny všechny potřebné informace ohledně diplomové práce, struktury rozhovoru a jak bude vše probíhat. Veškerá konverzace probíhala v přátelském duchu. Po nějakém čase přišla autorce odpověď, že i pátý člen souhlasí s tím, aby rozhovor proběhl, a rád zodpoví všechny otázky. Sám si zvolil místo a čas setkání. Taktéž souhlasil s uveřejněním svého jména, dále o něm tedy budeme hovořit jako o Michalovi.

Všichni členové byli velmi ochotní, vstřícní, pokoušeli se pomoci autorce sehnat další členy hudební skupiny, ale bohužel neúspěšně. Bylo jim řečeno, že už jsou s poskytováním rozhovorů přesyceni a nyní nemají chuť se s někým scházet. Autorka samozřejmě jejich rozhodnutí respektuje a má pro něj pochopení. Nechtěla nikoho do ničeho nutit a jít přes hlavního manažera hudební skupiny The Tap Tap, který by možná pomohl s poskytnutím dalších respondentů, jak již bylo řečeno. Chtěla, aby vše probíhalo na přátelské úrovni a respondenti se cítili příjemně.

Jirka

První rozhovor byl uskutečněn s Jirkou, za kterým autorka dojela do Prahy, přesněji do Uhřetěvse, a zde si sám respondent vybral restauraci, kde by chtěl, aby rozhovor probíhal. Rozhovor se uskutečnil 8. listopadu 2015 a odehrával se v klidném a ničím nerušeném salóncu v místní restauraci. Nejdříve se autorka začala bavit o běžných věcech, aby se navodila příjemná atmosféra a opadla nervozita. Vzájemně bylo nabídnuto tykání, jelikož se pak lépe diskutuje a opadá napětí. Autorka si dovolila nabídnout tuto formu konverzace i z toho důvodu, že si jsou s respondentem věkově blízcí. Celý rozhovor

byl zaznamenáván na diktafon, respondent souhlasil s nahráváním rozhovoru, jeho přepisu a analýzou. Poté se autorka zeptala, jestli mohou začít nejdříve s představením, jaká navštěvoval vzdělávací zařízení od předškolního věku až do dospělosti, jestli byl integrován, jaké má zaměstnání, informace o rodině a jeho zdravotním stavu. Poté se přešlo k samotným otázkám rozhovoru, autorka se vždy zeptala na otázku a nechala respondenta volně odpovídat, pouze v případě, kdy respondent začal trochu odbočovat od tématu, ho autorka navedla zpět. Pokud bylo třeba, byly pokládány doplňovací otázky, aby se respondent opět rozpovídal nebo aby byly zjištěny potřebné informace vztahující se k cíli práce a výzkumným otázkám. První respondent má opravdu dar krásného a bohatého vyprávění.

Jirkovi je 28 let a byla mu diagnostikována SMA, ke svému pohybu tedy používá elektrický vozík. Má jednu nevlastní sestru (16 let) ze strany otce a jednoho nevlastního bratra (9 let) ze strany matky, kterého má se současným novým manželem. Pokud by se rodiče nerozvedli a rozhodli se pro dalšího potomka, měl by stejné postižení, jelikož je tato nemoc geneticky podmíněná. Všichni sourozenci jsou zdraví. Oba rodiče jsou zaměstnání. Věk a vzdělání rodičů si respondent nepřál uvádět.

Jirka nejdříve bydlel v malé vesnici jménem Obříství, vzdálené 7 km od Mělníka. Byl úspěšně integrován do běžné mateřské školy, kde mu osobní asistenci dělala paní ředitelka a paní učitelka. Poté nastoupil na běžnou základní školu, na které byl se stejným kolektivem dětí z předešlé mateřské školy. Zde byl pouze do druhého ročníku, protože se rodiče rozvedli a s matkou se přestěhoval do města Humpolec, kde nastoupil opět do běžné základní školy. Jirka se v této škole necítil moc dobře, protože již zde byl vytvořený kolektiv dětí a nechtěli mezi sebe přijmout někoho nového. Jirka to měl o to těžší, že byl na vozíku. Podle slov Jirky a jeho matky, nebyly městské děti tak otevřené k tomu, aby mezi ně přijaly někoho trochu odlišného. Velkou oporou mu byla jeho matka, která se mu velmi věnovala. Poté se přestěhovali do menšího města jménem Český Brod, kde matka bydlí dodnes se svým současným manželem a nevlastním bratrem. Matka se rozhodla, že bude Jirku každý den vozit na běžnou základní školu do jedné vesnice, která od nich byla vzdálená 8 km. Jelikož měli zkušenost, že kolektiv vesnických dětí je otevřenější a opět to potvrdilo teorii matky. Jirka ihned bez problémů do kolektivu zapadl, děti ho vřele přijaly a ani nepotřeboval žádného asistenta, protože se o něho dokázal postarat celý kolektiv dětí. Velkou výhodou bylo, že byl Jirka vždy komunikativní člověk a ke všem byl upřímný. Z této školy má Jirka přátele na celý život, jak on sám říká.

Střední školu vystudoval v Praze v Jedličkově ústavu, kde nejdříve chodil na Obchodní školu, což byl tříletý program zakončen teoretickou a praktickou zkouškou, poté si dodělal maturitní zkoušku v oboru Sociálně správní činnost, který má dnes název Sociální činnost. Nejdříve na tuto školu nastoupit nechtěl, protože si myslel, že tu jsou pouze lidé s postižením, ale nakonec byl příjemně překvapen. Byl ubytován na internátě, odkud má spoustu pěkných zážitků. S ostatními studenty vytvořili skvělý kolektiv. Díky tomu, že škola nebyla pro Jirku nijak náročná, měl více času poznávat Prahu. Naučil se jezdit metrem, tramvajemi a s kamarády chodili na různé koncerty, na fotbal, hokej a tak dále.

Po střední škole nastoupil na Metropolitní univerzitu v Praze, kde první dva roky byl nadšeným studentem a posléze si uvědomil se svým kamarádem z internátu Petrem Burdou, že by chtěli vlastní bydlení. Začali tedy řešit záležitosti ohledně samostatného bydlení, dávali žádost na Magistrát hlavního města Praha o byt speciálního určení, který po nějaké době získali. Povedlo se jim získat byt 3+1 v Uhříněvsi, což je část hlavního města Praha, kde bydlí dodnes. Díky těmto starostem začal studium omezovat, dostal se i do finanční krize a byl nucen nastoupit do zaměstnání. Sám uvedl, že nejspíše nezvládl studium a práci dohromady. Studium následně přerušil. Pokoušel se několikrát vrátit, ale bohužel neúspěšně. Vždy ho pohltily starosti okolo, i kolem hudební skupiny The Tap Tap.

V současné době ničeho nelituje, jelikož má zaměstnání, které ho baví, je v něm šťastný a i jeho osobní život je v tuhle chvíli hezky nasměrován. Jirka pracuje jako obchodní zástupce pro jednu firmu, která vytváří a prodává webové stránky. Obtelefonovává klienty, domlouvá si s nimi schůzky, prezentuje jim služby, které daná firma nabízí a nakonec uzavírá s klienty i závěrečný obchod. Jeho druhé zaměstnání je hudební skupina The Tap Tap, ze které má také jistý finanční příjem. V kapele je od roku 2005, tedy už deset let, je zde zpěvákem, hlavním frontmanem této kapely.

Roman

Druhý rozhovor proběhl se členem skupiny, který se jmenuje Roman a s autorkou se sešli na stejném místě i ve stejný den, jelikož se s předchozím respondentem pouze vyměnili. Byla to velká výhoda, jelikož spolu bydlí ve stejném bytě a nedaleko dané restaurace, takže si mohli dát vzájemně vědět, kdy má Roman přijít do restaurace. Z důvodu stejné věkové kategorie bylo opět nabídnuto tykání, což i samotnému respondentovi bylo příjemnější. Jak sám řekl: „*Alespoň se nemusím stále hlídat, abych ti vykal.*“ Poté vše probíhalo obdobným způsobem jako u předchozího rozhovoru. Druhý respondent byl méně výřečný, a proto potřeboval více doplňujících otázek, aby autorka

získala dostatek potřebných informací. Samozřejmě se jednalo o takové doplňující otázky, které neovlivnily odpovědi respondenta. Autorka nechávala respondentovi dostatek času na odpověď, aby si mohl vše v poklidu rozmyslet.

Romanovi je 25 let a jeho diagnóza je DMO, diparetická forma. Má celkem tři sourozence, z toho dva mají jiného otce, sestra (18 let) a bratr (17 let). Vlastnímu bratrovi je 23 let a všichni sourozenci jsou nepostižení. Matka (49 let), pracuje jako průvodčí a respondent si nedokázal vzpomenout na její studium. S biologickým otcem se nestýká a žádné další informace o něm nevěděl.

Chodil do běžné mateřské školy i do běžné základní školy v Novém Sedle, což je město na nejvyšším bodě Chodovské pánve, což je na západní straně České republiky. Byl integrovaně vzděláván, za což je v současné době rád.

Již od osmého ročníku přemýšlel, kam by šel na střední školu a rozhodoval se mezi strojní školou nebo gymnáziem v Sokolově. Nakonec ale matka rozhodla, že půjde na střední školu do Prahy, do Jedličkova ústavu. Roman s tím vůbec nesouhlasil, protože si myslel, že jsou zde jen děti s postižením a nechtěl jít mezi ně. Matka ho ale přemluvila a podal přihlášku na všeobecné čtyřleté Gymnázium, zakončené maturitní zkouškou, které úspěšně dokončil.

Poté si podal přihlášku na Metropolitní univerzitu v Praze, na kterou se bohužel nedostal, jelikož u přijímacích zkoušek omylem zaškrtnul, že chce skládat v anglickém jazyce a přitom se celou dobu učil jazyku německému. Chtěl by dále studovat, ale nyní si nedokáže představit, jak by skloubil studium a zaměstnání dohromady.

Po střední škole se věnoval osobní asistenci a nyní dělá kavárníka v TA Kavárně na Vyšehradě. A od roku 2006, tedy devět let působí v hudební skupině The Tap Tap, kde hraje na bongo společně s Lád'ou, o kterém budeme hovořit později. Bongo je bicí nástroj, který se skládá ze dvou malých bubnů, připojených navzájem k sobě.

Petr

Třetím dotazovaným respondentem byl Petr, se kterým byl uskutečněn rozhovor 15. listopadu 2015. Rozhovor probíhal v Praze, v Uhříněvsi, na místě, které si sám respondent vybral, a tím bylo čínské bistro, kam chodí velmi rád. Sám respondent autorce nabídl, aby si tykali, jelikož se znají z dřívějších let. Zpočátku se autorka bála, aby to bylo dostatečně klidné místo, ale naštěstí bylo volné místo v zadní části bistra a byli zde přítomni pouze dva lidé, kteří seděli v přední části, takže byl dostatečný klid. Nejdříve byla vedena konverzace v duchu vzpomínání na dětství, na město Louny, odkud pochází autorka i respondent. Když autorka cítila, že je navozena příjemná atmosféra, mohlo se

začít s celkovým představením, podáním informací o vzdělání, zaměstnání, zdravotním stavu a rodině. Další průběh byl podobný jako u předchozích rozhovorů. Respondent dokázal dostatečně odpovídat na všechny připravené otázky a sám nabídl, že pokud bude potřeba, rád zodpoví další případné dotazy přes e-mailovou adresu.

Petrovi je 24 let a má diagnózu, která zní fibrodysplasia ossificans progressiva (FOP, též známá jako nemoc zkamenělých lidí), je to vzácné genetické onemocnění, které postihuje pojivovou tkáň. Z kostí se uvolňuje vápník, který jde Petrovi do svalů a ty posléze vápenatí, což postihuje hlavně pohybové ústrojí a nemoc se postupně zhoršuje. Ke svému pohybu používá mechanický vozík. Dále mu bylo zjištěno chronické onemocnění a to diabetes mellitus. Má jednoho sourozence, sestru, které je 24 let a nemá žádné zdravotní problémy. Matka (47 let), vyučená obráběčka kovů a nyní je zaměstnána v call centru. Otec (51 let), vyučen a nyní se živí stavěním mantinelů a zimních stadionů.

Chodil do běžné mateřské školy i na běžnou základní školu v Lounech, což je menší město na severu Čech. Ve druhém ročníku se přišlo na Petrovo onemocnění a celý druhý ročník se vzdělával doma. Poté se až do devátého ročníku opět vzdělával ve škole.

Jelikož měl Petr laxní přístup k výběru střední školy, rozhodla o jeho dalším vzdělávání matka. Matka se dozvěděla o Jedličkově ústavu v Praze, kde se mohou vzdělávat lidé s tělesným postižením. Když se to Petr dozvěděl, měl hysterickou reakci, protože v povědomí veřejnosti panuje názor, že se tam vzdělávají lidé s mentálním postižením a s takovými lidmi studovat nechtěl. Matka ho vzala na den otevřených dveří, kde zjistil, že jsou zde lidé jako kdokoliv jiný, třeba jen fyzicky postižení a ne výhradně mentálně. V tuhle chvíli si řekl, že zkusí studovat na škole v Jedličkově ústavu v Praze. Vystudoval čtyřletý maturitní obor Sociálně správní činnost. Celé čtyři roky byl zde na internátě.

Na vysokou školu se přihlásil na Metropolitní univerzitu v Praze, jelikož realizuje program Škola bez bariér, který umožňuje studium lidem s tělesným postižením. Dokončil všechny semestry, ale bohužel kvůli své lenosti nedopsal bakalářskou práci a nebyl připuštěn ke státním závěrečným zkouškám. Avšak v současné době se opět na studium přihlásil, byl přijat a musí si dodělat pouze ty zkoušky z předmětů, které jsou navíc.

Petr má mnoho starostí okolo svého života, ale doufá, že jednou studium dokončí. Protože další věci jsou finance, bydlení, asistence a do toho občas hlídá děti své přítelkyně. Přednějším je teď pro něho se z nějaké části finančně zaopatřit a najít si práci než studium. V dřívější době měl nějaké pracovní poměry, ale v současné době je to hlavně hudební skupina The Tap Tap, ve které působí deset let. Zde hraje na perkusivní nástroje, na

elektrické bicí, na cawbell, což je kravský zvon, na různé woodbloky, což jsou takové dřevěné krabičky, na které se hraje za pomoci paliček. Nyní má nově soundplayer, který je podobný elektrickým bicím nástrojům, kde si může nahrávat různé zvuky a poté je spouštět.

Michal

Čtvrtý rozhovor probíhal opět v Praze, přímo v bytě respondenta, tedy v místě, které sám navrhl, protože se zde cítí nejpohodlněji. Čtvrtý respondent se jmenuje Michal. V bytě byla přítomna i přítelkyně respondenta, která ihned autorce nabídla něco k pití, autorka s poděkováním přijala čaj a byla s respondentem usazena ke stolu v kuchyni. Autorka opět nabídla respondentovi tykáni, z důvodu věkové blízkosti a navození příjemné atmosféry. Dotazovaný byl seznámen se všemi okolnostmi ohledně rozhovoru, diplomové práce a souhlasil s nahráváním, přepsáním a analyzováním rozhovoru jako všichni ostatní respondenti. Michalovi byl necháván dostatečný prostor na promyšlení odpovědí a též kladeny doplňující otázky, aby se mohla co nejlépe objasnit hlavní výzkumná otázka.

Michalovi je 28 let a jeho diagnózou je athrogryposis multiplex congenita (dále AMC), což jsou mnohačetné malformace kloubů v kombinaci s defektem svalové hmoty. Jedná se o vývojovou vrozenou vadu. Matka se o jeho diagnóze dozvěděla krátce před jeho narozením a po porodu ji bylo nabídnuto, jestli nechce dát miminko do ústavu. Matka tento návrh odmítla a sám Michal říká, že je za to rodičům velmi vděčný, díky nim je takový, jaký je. Má mladšího bratra, kterému je 22 let a není postižený. Otcí je 55 let a matce je 51 let, oba dva jsou zaměstnáni, více nechtěl specifikovat. Pochází z Liberce, ale narodil se ve Frýdlantu v Čechách. Nyní žije v bytě v Praze.

Nejdříve navštěvoval jesle, které byly při mateřské škole speciální, kam dále pokračoval. Poté přešel i do běžné mateřské školy, která nebyla nijak bezbariérová, ale díky tomu, že byl Michal pohyblivý chlapec, dokázal si sám vylézt do schodů a ze schodů. Celých 9 let chodil na základní školu pro tělesně postižené v Liberci. Na střední školu byl přijat na gymnázium v prostorách Jedličkova ústavu, v Praze. Jedná se o čtyřletý obor, který Michal úspěšně zakončil maturitní zkouškou. Zde byl také ubytován v Domově mládeže.

Dále pokračoval na vysokou školu, kde nejprve udělal přijímací zkoušky na Vysokou školu ekonomickou v Praze, na kterou docházel pouze jeden měsíc a studium nedokončil. Druhou vysokou školou byla Metropolitní univerzita v Praze, kterou bohužel také nedokončil. Poslední školu, kterou se rozhodl zkusit, byla soukromá jazyková škola Polyglot, kterou také nedokončil, jelikož se nerad učí a není studijní typ.

Zkoušel pár pracovních pohovorů, které nevyšly a sám uvádí, že je líný, co se týče shánění práce. Od druhého ročníku je v hudební skupině The Tap Tap, tedy od roku 2004. Zde má zajištěný jistý finanční příjem a poměrně dost práce. Mimo jiné, že hraje na elektronický padový bubeník, který má v sobě nahraný různé zvuky a ty může různě přepínat, tak také plní funkci produkčního koncertů hudební skupiny The Tap tap.

Lád'a

Pátý rozhovor byl uskutečněn v pražské kavárně s názvem TA Kavárna, která sídlí v prostoru Jedličkova ústavu a škol. Místo bylo navrhnuo samotným respondentem, jehož jméno je Lád'a. Jako se všemi ostatními jsme si vzájemně nabídli tykání, jelikož respondent je jen o jeden rok starší než samotná autorka. Zpočátku autorka hovořila s dotazovaným o běžných věcech, aby opadla nervozita a byla navozena větší důvěra k autorce. Další průběh celého setkání probíhal obdobně jako u předchozích respondentů. Lád'a se vším souhlasil a byl poučen o všech okolnostech.

Lád'ovi je 25 let a jeho diagnóza zní DMO. Dále má zrakovou vadu, omezení zorného pole, nemá žádné periferní vidění. Zrakovou vadu má kompenzovanou optickými brýlemi. Má jednoho sourozence a to starší sestru, která nemá žádné zdravotní problémy. Matka (53 let), vystudovala střední školu zemědělskou a povoláním je dělnice. Biologický otec již bohužel nežije. Lád'a nyní žije v Praze.

Navštěvoval mateřskou školu speciální, kde byl spokojený a zúčastňoval se zde rehabilitací, chodili na vodoléčbu, elektroléčbu a tak dále. Poté pokračoval na soukromou základní školu, která byla určena pro žáky se specifickými poruchami učení. V této škole byl integrován mezi děti SPU, pouze ještě jeden další spolužák měl rozštěp páteře. Zde se bohužel potýkal s šikanou ze strany intaktních dětí, které mu dělaly naschvály, házely mu penál do odpadkového koše, schovávaly mu svačinu, nastražené špendlíky a podle jeho slov si s tím paní učitelka nevěděla rady. Lád'a měl velmi impulzivní reakce na tyto útoky a jednoho dne to vyvrcholilo tím, že ulomil vrchní díl desky od školní lavice a vzniklou škodu musel uhradit. Tato šikana začala přibližně od čtvrtého nebo pátého ročníku. Ale když v devátém ročníku prodělal operaci a byl upoután na lůžko, byl překvapen, že ho spolužáci najednou navštěvují. S odstupem času si říkal, proč vlastně ty návštěvy přijímal.

Na střední školu nastoupil do Jedličkova ústavu v Praze, kde si vybral maturitní obor a to Sociálně správní činnost, nyní se tento obor nazývá Sociální činnost. Zde měl úplně rozdílný pocit, jelikož byl najednou uznávaný a všemi přijímaný. Podle jeho slov neměl nikdy problém jít někomu pomoci, čímž si ostatní spolužáky a kamarády získal, a proto neměl důvod být tady nijak protivný a ošklivý jako na základní škole. Jeho

spolužákem byl Roman, který je také respondentem v této diplomové práci. Na této škole úspěšně složil maturitní zkoušku.

Po střední škole byl přijat na JABOK, což je vyšší odborná škola sociálně pedagogická a teologická, v Praze. Absolutorium úspěšně vykonal v roce 2014. Když byl ve druhém ročníku této školy, přihlásil se na Evangelickou teologickou fakultu Univerzity Karlovy, na denní studium oboru Sociální práce. Bakalářské studium dokončil v roce 2016.

Jeho zaměstnáním je hudební skupina The Tap Tap, jelikož s denním studiem by už nic dalšího nezvládl. V této kapele působí již 8 let a hraje na perkuse, což jsou takové velké bubny, které jsou vsazené do vyššího stojanu. Lidově se jim říká „Komíny“.

Autorka je velmi vděčná za všechna setkání a milé vystupování všech respondentů. Každý rozhovor probíhal v příjemném a uvolněném duchu, což vedlo i k otevřenějším odpovědím.

Zajištění kvality

Kvalita výzkumu byla zajištěna svobodnou volbou každého respondenta, jestli chce rozhovor uskutečnit, kde a kdy by si přál, aby rozhovor proběhl. Předem byli informováni o struktuře rozhovoru, jak bude probíhat, jak dlouhou bude přibližně trvat, jak bude zaznamenáván a v případě zájmu jim bude celá diplomová práce s ochotou zaslána. Díky navození příjemné nálady se zvýšila i psychická pohoda všech respondentů a důvěra k autorce. To vše podpořilo i větší validitu získaných dat.

9 Analýza a interpretace rozhovorů

Pro připomenutí každého respondenta uvádíme vždy na počátku analýzy rozhovoru stručnou charakteristiku.

9.1 Jirka

Jirkovi je 28 let a jeho diagnózou je SMA, ke svému pohybu tedy využívá elektrický vozík. V současné době bydlí se svou přítelkyní a dalšími dvěma členy z hudební skupiny The Tap Tap v bytě v Praze. Od října roku 2015 pracuje jako obchodní zástupce v jedné pražské firmě, kde prodává webové stránky a je v ní spokojený. Dá se říci, že jeho dalším zaměstnáním je také hudební skupina The Tap Tap, ve které působí již od roku 2005, tedy 10 let. Je zde hlavním zpěvákem, frontmanem kapely a svou práci odvádí s plným nasazením a se vši radostí.

DVO1: Jakým způsobem ovlivnilo členy působení v hudební skupině The Tap Tap po fyzické i psychické stránce?

Jirkovi, co se fyzické stránky týká, se velmi zlepšilo dýchání, jelikož musí aktivně pracovat se svým dechem a bránicí, což je při zpěvu důležité. Zpěv mu zásadním způsobem rozšiřuje dýchací schopnosti a vzhledem k jeho diagnóze mu tu zdravotně velmi pomáhá. Jak sám říká: „*Cítím, že mi rozšiřuje ty dýchací schopnosti, protože přeci jenom zazpívat ty party, v současné době jsou ty party složitější a složitější, takže to na mě klade určitý nárok.*“ Zpěv pravidelně cvičí a piluje, takže neustále musí zapojovat dýchací svalstvo, které je jeho nemocí také napadáno, jako svalstvo celého těla, jelikož SMA zapříčiňuje ochabování celého svalstva v těle, a proto se Jirka musí snažit své svalstvo stále posilovat. Hudební skupina The Tap Tap koncertuje po celé České republice, takže je někdy čeká i velmi dlouhá cesta v autobuse, kde Jirka už několikrát poznal své limity, když musel vydržet na svém elektrickém vozíku i dvacet čtyři hodin a opravdu pocítil, kde má jeho tělo hranice. „*Když je člověk od tří od rána do tří odpoledne do druhého dne na vozíku, tak už člověk cejtí, že některý části těla už necejtí (smích). Je to taková rehabilitace.*“

Po psychické stránce se Jirka stal odolnější vůči krizovým situacím, protože se svou skupinou zažívá poměrně hodně náročných situací, kdy trénují na poslední chvíli a není vždy jasné, jak vše bude, například v rámci přímých přenosů se vše doladuje až na místě. Tím, jak vystupují před větším a větším publikem, se stal ještě více komunikativnější, protože tréma a stres musí jít stranou, jinak by se tato práce nedala dělat. „*Nějaká sebedůvěra a sebereflexe tam nějakým způsobem určitě pracuje.*“

DVO2: Jak se zlepšila kvalita života členů hudební skupiny The Tap Tap?

Jirkův život se od působení v kapele dle jeho slov stal kvalitnější a bohatší. Měl a stále má možnost poznávat různá krásná místa i mimo Českou republiku, na která by se sám nedostal, jako byl například Jeruzalém, ze kterého má nezapomenutelné zážitky, kde hráli jak pro muslimskou část publika, tak i pro ortodoxně židovské publikum, což pro něho bylo i poučným zážitkem. „*Tím, že máme těch koncertů dost a někdy to jsou dálky prostě, že jsem poznal i hezká místa si myslím, mě to tak nějak i hezky přivzdělává, když jedeme do zahraničí, tak se snažím z toho místa načerpat i víc věcí, než že si tam jen jedu zahrát s kapelou.*“ Za odehrané koncerty je Jirka i honorovaný, má zřízen živnostenský list, aby mohl odvádět daně, a podstatně mu to pomáhá řešit i jeho životní situaci, jelikož koncerty odehrají mnoho, získá si pěkný příjím, může si zpestřit svůj volný čas a žít poměrně klidným životem. Poznal již spoustu zajímavých lidí, kteří nějakým způsobem

ovlivnili jeho osobnost, získal od nich spoustu cenných zkušeností, které si přebírá do své kariéry, života. Ať už to byl Xindl X, Laco Déczi nebo hudební skupina Sto zvířat, která mu velmi přirostla k srdci.

DVO3: Jak konkrétně ovlivnil členy kapelník Šimon Ornest?

Jirka bere svého kapelníka jako autoritu, jako člověka, kterého respektuje a ve své podstatě ho zaměstnává, patří do jeho nejbližšího okolí. Za ty léta se spolu naučili vycházet, i když to někdy není jednoduché. Spoustě věcí se od něho naučil a spíše ho ovlivnil v tom pozitivním směru. Naučil se hlavně dodržet to, co slíbí, chodit včas, pracovat na všem nejvíce jak může, pokud to lze a věnovat tomu přiměřenou hodnotu času, aby se z toho nezhroutil, ale aby si byl jistý, že tomu věnoval vše, co mohl. U Jirky se to týká hlavně nácvičky písni, pokud je bude mít dobře naučené, zažité, bude je zpívat rád, poté se mu na pódiu budou zpívat s lehkostí a jistotou, že ho nerozhodí chyba některého z muzikantů a dokáže pokračovat dál. Vždy, když člověk působí jistě, působí to tak i na okolí a tomu se učí všichni po celou dobu v hudební skupině The Tap Tap. „*Tohle mě Šimon si myslím naučil, jak to takhle vyprávím, toho takhle efektivně docílit. Snažit se to přesouvat i do běžného, praktického života, třeba do práce.*“ Naučil se zvládat práci pod značným stresem, zátěží, kterou na ně Šimon Ornest vynakládá, ale má to svůj smysl, snaží se je naučit to, aby si uvědomili, jaké to je na otevřeném trhu práce. Díky tomu všemu, co se Jirka v kapele naučil, se stává i atraktivnějším na trhu práce.

DVO4: Jaký přínos má podle členů hudební skupina The Tap Tap?

Tato hudební skupina má určitě pro naši společnost velký význam a i pro členy samotné. V současné době se jim podařilo dostat na úroveň, na které jsou naše známé kapely. Čím dál tím méně lidí na ně hledí jen s lítostí a soucitem. Jak sám Jirka říká, povedlo se jim dostat do podvědomí lidí, že svou práci dělají dobře a líbivě, na své straně mají již i spoustu neutrálního publika. „*Třeba ze začátku to tak fungovalo, že v rámci nějakého soucitu a lítosti, že někdo na vozečku nesedí jen doma u okna a nepobírá sociální dávky, ale něco dělá. Ale v tuhle chvíli si myslím, že to děláme na takový úrovni, že už jsme se posunuli trošičku dál, že na tomhle už nezáleží prostě.*“ Lidé odcházejí z jejich koncertů nabití energií, dávají členům kapely pozitivní zpětnou vazbu, to Jirku opravdu těší a to je jeden z důvodů, proč tuhle práci už několik let dělá, protože má pro něho smysl, že může lidem předat něco ze sebe.

DVO5: Jakým způsobem jsou ovlivněni členové ostatními členy hudební skupiny The Tap Tap?

Podle Jirky je hudební skupina The Tap Tap dobrý kolektiv lidí, kteří společně táhnou za jeden provaz a chtějí něčeho dosáhnout. Má mezi nimi spoustu přátel i životních přátel, jako je Petr a Roman, o kterých se v diplomové práci také píše. V této kapele jsou i členové s centrální vadou nervového systému, s autismem, mentálním postižením, kteří zvládají svou práci na velmi dobré úrovni a jsou plnohodnotnými členy kapely. Pro Jirku jsou tito členové obdivuhodní a má se od nich stále co učit. Dle jeho názoru se od nich mají co učit i lidé, kteří jsou nepostižení a neradi pracují, protože zvládají se učení novým věcem, cestování, cvičení nových písní a stresové situace. *„Myslím si, že jsou to lidi hodně odolný a myslím si, že se od nich mám co naučit. Vždycky, když jsem na tom nějak špatně, že jsem na dně a už nemůžu, tak si řeknu, á podívej se, jak to Víťa taky zvládá, jak je šťastnej i po těch deseti hodinách a pak když sedíš deset hodin v autobuse, už prostě se topíš ve vlastní šťávě a přijde k tobě Víťa a řekne nějakéj dětskej vtíp, tak tak skvěle odbourá tu atmosféru, že si prostě říkám, jo to je super.“* Zároveň si i díky ostatním členům ujasnil své priority, jelikož dříve byl zvyklý, že se celkem často chodilo posedět do hospody a to se mu postupem času znelíbilo, že tímto způsobem žít nechce, takže to jsou i ty špatné věci, které si otočil ve svůj prospěch. Závěrem je, že je Jirka pozitivně ovlivňován ostatními členy kapely.

9.2 Roman

Romanovi je 25 let a jeho diagnózou je DMO, diparetická forma. Nyní žije v bytě v Praze ještě s dalšími dvěma členy z hudební skupiny The Tap Tap. Po střední škole se věnoval osobní asistenci a nyní dělá kavárníka v Ta Kavárně na Vyšehradě. Od roku 2006, tedy 9 let působí v hudební skupině The Tap Tap, což je v podstatě jeho druhé zaměstnání. Zde tvoří „údernou“ dvojici s Láďou a společně hrají na bongo. Bongo je bicí nástroj, který se skládá ze dvou malých bubnů, připojených navzájem k sobě, ale mají je speciálně upravené pro svou potřebu, takže jsou větší. Roman by rád pokračoval ve studiu, ale v současné době si nedokáže představit, jak by ho skloubil se zaměstnáním.

DVO1: Jakým způsobem ovlivnilo členy působení v hudební skupině The Tap Tap po fyzické i psychické stránce?

Dle Romanových slov hudební skupina The Tap Tap podstatným způsobem obohatila jeho život. Dala mu spoustu nových užitečných zkušeností. Dříve byl více uzavřený, nyní se mu o trochu zvedlo sebevědomí, je z něj celkově sebevědomější člověk,

více si věří. Je zodpovědnější a psychicky odolnější vůči stresovým situacím. Díky kapele se cítí více potřebný a je pro něho důležité, že dělá smysluplnou činnost.

Po fyzické stránce se cítí mnohem lépe, jelikož je v kapele jeden z fyzicky schopnějších, musí pomáhat se stěhováním a balením hudebních nástrojů, což se děje poměrně často, kvůli velkému množství koncertů a vystoupení. „*Já jsem jeden z těch fyzicky schopnějších v tom Tap Tapu, takže my musíme stěhovat a balit nástroje a Tap Tap je pro mě i taková, dalo by se říct posilovna.*“ Pro Romana je to na jeho psychickou i fyzickou stránku velký nápor.

DVO2: Jak se zlepšila kvalita života členů hudební skupiny The Tap Tap?

Romanovi se díky kapele zvedla životní úroveň a sám uvádí, že se jeho život zlepšil, podívá se do míst, na která by se jinak nedostal. „*Kdybych nebyl členem Tap Tapu, tak do dneška sedím v nějakém ústavu a čtu si nějaký noviny nebo jsem na internetu.*“ Nejdříve se na zahraniční výjezdy netěší, ale pak je vždy nadšen, jelikož si přiváží spoustu zážitků, jak pozitivních, tak i negativních, kterým se po čase rád zasměje. I když Roman někdy na kapelu nadává, že ovládá jeho volný čas, protože když mají koncert, nemůže si naplánovat nic jiného a mají hodně zkoušení, povinností, ale i přesto všechno je vděčný, že v této kapele může být.

DVO3: Jak konkrétně ovlivnil členy kapelník Šimon Ornest?

Šimon Ornest především naučil Romana chodit včas, plnit si své povinnosti, plnit vše, co slíbí, dodržovat určitý řád a to vše mu pomáhá v jeho osobním životě. Ke svému kapelníkovi má respekt a říká o něm, že je dobrý manažer, i když poněkud přísný. Šimon si jde za svým snem a cílem. „*Ale díky tomu jsem se já naučil dodržovat určité řád a vlastně díky tomu fakt v té kavárně poslouchám šéfa, teda mám šéfovou a to je nebe a dudy, když se vezme Šimon Ornest a ona.*“ Celkově ovlivnil Šimon Ornest Romana spíše pozitivním směrem.

DVO4: Jaký přínos má podle členů hudební skupina The Tap Tap?

Pro Romana je důležité, že je veřejnost v současné době vnímá jako běžnou hudební skupinu, kterou si lidé rádi poslechnou, a jejich hudba se jim líbí. Ze začátku měl pocit, že jsou pro veřejnost jen chudáci, z tohoto důvodu je velmi rád, že se názory lidí postupně mění. Dále má větší možnost uspět na volném trhu práce, na čemž má velkou zásluhu jejich kapelník Šimon Ornest, protože díky jeho přísnému režimu a přístupu se Roman naučil, jak to v reálném světě chodí. I pod značným stresem je schopen zvládat svou práci.

DVO5: Jakým způsobem jsou ovlivněni členové ostatními členy hudební skupiny The Tap Tap?

Podle Romana je kolektiv členů hudební skupiny The Tap Tap spíše rozdělen do menších skupin. Jako v každém jiném zaměstnání, někdo se má více rád s tímto a někdo zase s jiným, ale celkově jako kolektiv jsou dobrá skupina. Dříve více dával na názor druhých lidí, ale nyní si žije svůj život a má své názory. „*Vztah s jádrem Tap tapu bych charakterizoval asi tak, že je mám rád i nesnáším zároveň.*“ V celém kolektivu musí hlavně fungovat disciplína, jinak by nebylo možné podávat takové výsledky, jaké kapela podává. Roman se stal díky kapele otevřenějším člověkem, ale stále má raději, když si například cestou na nějaký koncert může nasadit sluchátka a být sám.

9.3 Petr

Petrovi je 24 let a jeho diagnózou je FOP, v České republice se jí též říká nemoc zkamenělých lidí. Ve stručnosti řečeno, se při této nemoci uvolňuje vápník z kostí, který jde do svalů a ty postupně vápenatí, což hlavně omezuje pohybové ústrojí a bohužel tato nemoc dále postupuje. Ke svému pohybu používá elektrický vozík. Dále má Petr ještě diabetes mellitus. Žije společně s dalšími dvěma členy z hudební skupiny The Tap Tap v bytě v Praze. V kapele hraje již 10 let a hraje zde na perkusivní nástroje, na elektrické bicí, na cawbell, což je kravský zvon, na různé woodbloky, což jsou takové dřevěné krabičky, na které se hraje za pomoci paliček. Nyní má nově soundplayer, který je podobný elektrickým bicím nástrojům, kde si může nahrávat různé zvuky a poté je spouštět. V současné době je hudební skupina The Tap Tap jeho jediným zaměstnáním.

DVO1: Jakým způsobem ovlivnilo členy působení v hudební skupině The Tap Tap po fyzické i psychické stránce?

Po obou stránkách to určitě člověku něco dá, sám Petr uvádí, že v tomto směru jsou to samé pozitivní věci. Po fyzické stránce by se neměl mnoho namáhat, jelikož pak dochází k většímu uvolňování vápníku do svalů a to není dobré, ale zároveň se mu zachovává jistý pohybový rozsah, takže může být v některých ohledech i více samostatný.

Po psychické stránce to člověka posouvá velmi dopředu, protože cítí, že je to i pro veřejnost stále něco nového, mají jim co nabídnout. Uvědomuje si, že jsou v současné době bráni jako profesionální kapela. Vystupují před spoustou lidí, takže stále jsou nuceni se svou psychikou pracovat, musí se soustředit na svou roli, kterou má každý udělen a nechce

to nikomu pokazit. „Člověka to psychicky posílí, ale někdy je to zároveň i nápor na psychiku.“ Je odolnější vůči nepříznivým situacím a je si více jistý sám sebou.

DVO2: Jak se zlepšila kvalita života členů hudební skupiny The Tap Tap?

Petrův život se díky kapele stále posouvá dopředu, měl a stále má možnost se seznamovat se známými lidmi, kteří už něco dokázali. Poznal, jak se například organizují velké festivaly, uvědomil si, že to není jednoduché a sám poznal, jaké to je mít hodně práce, pravidelné zkoušení, spoustu koncertů, výjezdů, stará se i o účet skupiny na sociální síti Facebook, kde komunikuje s příznivci hudební skupiny The Tap Tap a nejen s nimi. Za své působení v kapele je v současné době i placený, takže se mu nějakým způsobem ulehčuje i jeho životní situace. Podíval se na místa, na která by se jinak nepodíval, je obohacen zkušenostmi ze zahraničních výjezdů, kde rád i nerad vzpomíná na výjezd do Izraele, zde hráli ve městě Jeruzalém, které je podle Petra krásné, měl možnost vidět historické památky, staré město a tak dále. Negativním zážitkem z tohoto výjezdu pro Petra bylo, když ho po přiletu do České republiky vezla sanitka na jednotku intenzivní péče, jelikož byl vyčerpan a nedodržel pravidelnou konzumaci jídla, kterou musí dodržovat v rámci svého onemocnění diabetem mellitus. Dále rád vzpomíná na Moskvu, Madrid a Lucembursko. Petr doufá, že mu kapela do budoucna ještě hodně přinese. Jediné, co vnímá jako negativní je, že mu to bere spoustu času, ale zároveň dodává: „Ale na druhou stranu si říkám, kdybych neměl tu kapelu, co bych dělal. To je zase otázka.“

DVO3: Jak konkrétně ovlivnil členy kapelník Šimon Ornest?

Podle Petra má jejich kapelník dobrou myšlenku, za kterou si jde a myslí si, že buduje něco, co má přesah, chce si splnit své vize, které se mu nejspíše splní. Je to pro něho energický, cílevědomý, trochu workoholický člověk, který si jde za svým cílem a ovlivnil ho hlavně v pozitivních věcech. Šimon Ornest ho naučil být zodpovědnějším, pracovitým, určitě řádu, chození včas a plnit věci, na kterých se domluvili. Dal mu možnost se podívat po světě, vzdělávat se a vydělat si. „Tak dal mi toho, jako si myslím, dost pozitivního.“

DVO4: Jaký přínos má podle členů hudební skupina The Tap Tap?

Přínos této skupiny je pro naši společnost významný, lidé je vnímají převážně pozitivně a opadá soucit a lítost vůči lidem s tělesným postižením. Lidé mají pozitivní ohlasy a to je podstatná informace i pro členy hudební skupiny The Tap Tap, že jejich práci dělají lépe a lépe, má smysl, což je důležité pro jejich psychiku. „A zároveň se ty

fanoušci rozrůstaj a maj o nás zájem. Přece jenom takových kapel asi není moc v Evropě, takže si myslím, že ten zájem je.“ Celá kapela si užívá energickou zpětnou vazbu od lidí a díky této zpětné vazbě je jejich práce baví a chtějí ji dělat dál.

Samozřejmě dalším velkým přínosem je, že všechny své získané zkušenosti může Petr využít pro získání práce na volném trhu práce.

DVO5: Jakým způsobem jsou ovlivněni členové ostatními členy hudební skupiny The Tap Tap?

V této kapele panují přátelské vztahy a Petr se v kolektivu cítí dobře. Se dvěma členy z této kapely i bydlí, takže má mezi členy kapely i své blízké přátele, za které je rád. Velmi z jejich hudební skupiny oceňuje nevidomého pianistu, který má dle Petra velké nadání a jde si za svým cílem. Dále má velké nadání i člen, který hraje na basu, která je speciálně upravená pro jeho potřeby. Dle Petra hrají oba tito členové i přes svůj handicap velmi profesionálně a mají šanci se hudbou uživit i mimo působení hudební skupiny The Tap Tap. *„Ale dohromady jsme super parta, myslím si, že se podržíme a táhneme za jeden provaz.“*

9.4 Lád'a

Lád'ovi je 25 let a má kombinované postižení, DMO a zrakovou vadu, má omezené zorné pole, tedy periferní vidění. Jeho kompenzační pomůckou jsou brýle. Bydlí v bytě v Praze a v současné době dokončuje denní bakalářské studium na Evangelicko teologické fakultě Univerzity Karlovy, obor Sociální práce. Jeho zaměstnáním je hudební skupina The Tap Tap, jelikož s denním studiem by už nic dalšího nezvládl. V této kapele působí již 8 let a hraje na perkuse, což jsou takové velké bubny, které jsou vsazené do vyššího stojanu. Lidově se jim říká „komíny“.

DVO1: Jakým způsobem ovlivnilo členy působení v hudební skupině The Tap Tap po fyzické i psychické stránce?

Lád'ova psychika se celkově změnila po příchodu na střední školu do Jedličkova ústavu. Poté, když byl Šimonem Ornestem pozván na první zkoušku, jestli by nechtěl být součástí hudební skupiny The Tap Tap, u něho po nějaké době, nastal pocit, že někam patří, že se realizuje a jeho život je najednou lepší. Pocítil, že je nějakým způsobem produktivní, že dělá něco, co má smysl. Pomohlo mu to zvýšit si sebevědomí, být komunikativnější a nebát se říct svůj názor. *„I nějaká ta sebereflexe jakoby je, že se najednou něco změnilo, něco dělám a to je super.“*

Po fyzické stránce cítí, že se mu celkově zlepšila hrubá i jemná motorika. Hlavně tedy jemná motorika, jelikož při hraní na bubny zapojuje především ruce. Třetím rokem navštěvuje kurz bicí soupravy, kde musí zapojovat ruce i nohy, což je pro Láďu složitější kvůli jeho postižení. Ještě se zkouškami a trénováním v kapele je to pro Láďu fyzicky náročné, ale je rád, jelikož na sobě cítí změnu a pokroky.

DVO2: Jak se zlepšila kvalita života členů hudební skupiny The Tap Tap?

Kvalita života se Láďovi zlepšila významným způsobem, našel uplatnění, cítí se být potřebným a dělá smysluplnou činnost. Potkal se s lidmi, se kterými by se jinak vůbec nepotkal, kteří ho také jistým způsobem obohatili. Celý jeho život hudební skupina The Tap Tap ovlivnila pozitivním směrem a je rád, že v ní může být. Sám říká, že to není jen o tom, že by měl méně volného času, ale že se zároveň učí i dobrým věcem. Jako velké pozitivum bere, že se zlepšil v komunikaci a nebojí se hovořit s lidmi. Díky kapele se podíval na spoustu krásných míst v zahraničí a jako nejlepší zážitek uvádí výjezd do Izraele, koupání v mrtvém moři, které už asi nikdy nezažije, a měli zde hezký přístup k jim samotným. Poprvé s kapelou zažil let letadlem do Madridu, dále rád vzpomíná na Londýn, Brusel, Moskvu a Lucembursko. Všechny tyto zážitky, nové nabyté zkušenosti, dovednosti i finanční příjem pomohly Láďovi zlepšit kvalitu jeho života.

DVO3: Jak konkrétně ovlivnil členy kapelník Šimon Ornest?

Pro Láďu je Šimon Ornest velmi zásadový člověk a chce je někam dovést, něčemu je naučit. Snaží se je konfrontovat se situacemi, které by je mohly v životě potkat, aby na ně byli připravení. Jeho přísnost má smysl. *„A myslím si, že to je v určitým směru i dobře, protože třeba v porovnání s Jedlí jsem měl vždycky pocit, že je to taková ochranná stříška nad všema těma to a ten Šimon to vidí úplně jinak.“* Šimon Ornest má velkou zásluhu na tom, na jaké úrovni se nyní hudební skupina The Tap Tap nachází, ale samozřejmě i členů této skupiny, vše je navzájem propojené. Naučil ho hlavně zodpovědnosti, dodržovat určitá pravidla, řád a nebýt líný, snažit se něčeho dosáhnout, mít svůj cíl. Jejich kapelník dokáže z každého člověka dostat nejvíce, co může, dokáže odhadnout jeho schopnosti, které jsou nevyužívané a z nich vytěžit nejvíce, co jde. Dodal Láďovi jistotu, že to zvládne.

DVO4: Jaký přínos má podle členů hudební skupina The Tap Tap?

Velký přínos vidí Láďa v tom, že je jim ukázáno, jak to v budoucnu může fungovat na volném trhu práce, jaké by to bylo, kdyby byl zaměstnán. Jsou nějaké zásady, které se musí dodržovat, nesmí se chodit pozdě, dodržet to, co se slíbí a také se učí určitému řádu. *„Nastínilo mi to tu realitu života, že mi nikdo neobmazával med kolem huby a takhle ta*

realita funguje a hotovo. Jiný to nebude.“ Dalším přínosem je i změna postoje veřejnosti vůči této hudební skupině. V současné době jsou již bráni jako profesionální kapela a našli si své místo v hudebním světě. *„Myslím, že teď už je to úplně o něčem jiném.“*

DVO5: Jakým způsobem jsou ovlivněni členové ostatními členy hudební skupiny The Tap Tap?

Láďa má mezi členy své kapely i blízké přátele, se kterými se často vídá a má je rád. Dle jeho názoru jsou dobrým kolektivem, který je sehraný a nikdo nechce nikomu ublížit. Chovají k sobě vzájemný respekt a podporují se. Mají spolu spoustu pěkných zážitků a všechny koncerty je stmelují dohromady. *„Já osobně беру Tap Tap jako svoji druhou rodinu, jsme docela často spolu, jedno období jsem měl i ponorku, ale tak to bývá.“*

9.5 Michal

Michalovi je 28 let a jeho diagnózou je AMC. Jedná se o mnohačetné malformace kloubů v kombinaci s defektem svalové hmoty. Žije v bytě v Praze, o který se dělí ještě s jedním kamarádem. Od druhého ročníku střední školy je v hudební skupině The Tap Tap, tedy od roku 2004. Zde má zajištěný jistý finanční příjem a poměrně dost práce. Mimo toho, že hraje na elektronický padový bubeník, který má v sobě nahrané různé zvuky a ty může různě přepínat, tak také plní funkci produkčního koncertů.

DVO1: Jakým způsobem ovlivnilo členy působení v hudební skupině The Tap Tap po fyzické i psychické stránce?

Psychická stránka se Michalovi změnila dle jeho slov opravdu hodně. Zvedlo se mu sebevědomí, není tolik uzavřený a na dobré úrovni dokáže komunikovat s lidmi, díky tomu, že se setkal už s mnoha typy lidí, dokáže více odhadnout i povahu daného člověka. Komunikace se mu zlepšila hlavně díky funkci produkčního koncertů, kterou v kapele zastává. Musí zvládat i stresové situace, které zažívá hlavně při neshodě s organizátory koncertů, když například nedodrží všechny body ve smlouvě, na kterých se dohodli. *„To si myslím, že mi taky v životě hodně pomohlo, že teď už jsem i připravenější na to, co mě čeká na dalším koncertu.“*

Po fyzické stránce necítí Michal přílišnou změnu, jelikož se cítí dost samostatný, že si dokáže sám z vozíku přelézt, kam potřebuje a nepocituje, že by ho po koncertu nějakým způsobem bolely ruce, nanejvýš se mu objeví mozoly.

DVO2: Jak se zlepšila kvalita života členů hudební skupiny The Tap Tap?

Z celkového pohledu se život Michalovi určitě zlepšil, působení v kapele mu přineslo spíše více pozitivních věcí než těch negativních. Díky kapele se podíval na spoustu krásných míst jak po České republice, tak i po zahraničí. „*Takže jako do Izraele bych se nikdy nedostal nebejt Tap Tapu.*“ Na Izrael nikdy v životě nezapomene, pro Michala to byl velmi silný zážitek. Vše se jim povedlo, jak mělo a kladně hodnotí i přátelský přístup k nim samotným. Silným momentem jsou pro něho i vystoupení ve Státní opeře v Praze. V roce 2015 se konal již pátý ročník s tradičním názvem Mikulášská v opeře. Na druhou stranu, co se dozvěděl o přístupu k lidem s postižením v Rusku, tak z toho byl Michal zklamán. Můžeme říci, že poznání ze zahraničních výjezdů a nejen to, obohacují jeho život a má možnost získávat stále nové poznatky. Samozřejmě i finanční příjem pomáhá Michalovi zvyšovat kvalitu jeho života. Jediné omezení je, že někdy má méně volného času, jelikož hlavně před koncerty mají hodně zkoušení a tím pádem je zasažen i jeho osobní život, kdy se nemůže věnovat věcem, kterým by chtěl, ale bere to tak, že to vše patří k jeho práci a jinde by to nebylo jiné, musí si splnit své povinnosti. Ke své práci má zodpovědný přístup, kterému se zde také naučil.

DVO3: Jak konkrétně ovlivnil členy kapelník Šimon Ornest?

Pro Michala je Šimon Ornest zvláštním člověkem, kterého ale respektuje, i když je s ním práce někdy náročná. „*Já si myslím, že už jsem v takový fázi, jako jeden z mála lidí v Tap Tapu, který už s ním dokáže komunikovat jako na nějaký úrovni.*“ Je to člověk, který je velmi cílevědomý a jde si za svým. Naučil se od kapelníka věcem, které si přebírá i do svého osobního života, chodit včas, plnit domluvené věci, i když se mu vůbec nechce, ale ví, že musí. Dále se naučil zodpovědnosti, ale spíše v rámci kapely, v jeho osobním životě se mu někdy nedaří být až tak zodpovědným, ale co se týče kapely, k té má zodpovědný přístup vždy, protože už ví, že jinak to nejde.

DVO4: Jaký přínos má podle členů hudební skupina The Tap Tap?

U Michala je velkým přínosem pro jeho osobní život zlepšení komunikace, již nemá takové zábrany, jako měl dříve. „*Ta komunikativnost opravdu jo, já jsem spíš vždycky čekal na to, až se ty lidi začnou bavit se mnou, když jsem byl ve společnosti lidí, který neznám, tak jsem spíš čekal, až se začnou oni bavit se mnou. A vlastně díky tomu, že jsem za tu dobu mluvil už s tolika lidma a prostě komunikoval a řešil a potkal se s nima, tak je to takový lepší, že mám takový menší zábrany, že se začnu s těma lidma normálně bavit a tak, ne že bych teda po ulici oslovoval lidi (smích), ale že když sedíme někde u piva s neznámýma lidma, tak nemám problém se s nima začít normálně bavit.*“ Dalším

přínosem je, že je veřejnost začala brát jako normální hudební skupinu a fandí jim. Dle Michala k nim dříve spíše chovali lítost a soucit, což v žádném případě v lidech vzbuzovat nechtějí. Takto smýšlející lidé byli hlavně na začátku jejich působení, kdy lidé nevěděli, co si mají myslet, protože v podstatě hudební skupina The Tap Tap je unikátním seskupením v Evropě a běžná populace si potřebovala zvyknout. Mnoho lidí se jim podařilo přesvědčit, že jejich práce není jen o ježdění na koncerty a věnování se hudbě, ale jsou za tím i jiné věci, jako je například vzdělávání lidí s handicapem a spousta další náročné práce. Určitě jsou lépe připravení na volný trh práce.

DVO5: Jakým způsobem jsou ovlivněni členové ostatními členy hudební skupiny The Tap Tap?

Hudební skupina The Tap Tap je dobře fungujícím kolektivem, jelikož se znají navzájem delší dobu a umí spolu vycházet, jinak by ani nebylo možné být dobře fungující kapelou. Nikoho ze svého kolektivu nevyklučují a snaží se o to, aby každý nově přichozí člen, mezi ně zapadl, což se dle Michalových slov daří dobře. „*Takže si myslím, že parta jsme jako fakt dobrá.*“ Mají spolu spoustu nezapomenutelných zážitků, které jejich kolektiv stmelují dohromady. Díky velkému kolektivu členů hudební skupiny The Tap Tap se všichni učí, jak spolu navzájem vycházet, tolerovat jeden druhého a navzájem si i pomáhat.

10 Zhodnocení výsledků

Ve výzkumném šetření jsme si stanovili jednu hlavní výzkumnou otázku: **HVO: Jakým způsobem ovlivnilo působení v hudební skupině The Tap Tap život jejich členů?**

Pro zodpovězení hlavní výzkumné otázky jsme formulovali pět dílčích výzkumných otázek. Zodpovězení hlavní výzkumné otázky a zároveň i zodpovězení dílčích výzkumných otázek nám pomohou naplnit hlavní cíl diplomové práce. Dílčí výzkumné otázky jsou:

DVO1: Jakým způsobem ovlivnilo členy působení v hudební skupině The Tap Tap po fyzické i psychické stránce?

DVO2: Jak se zlepšila kvalita života členů hudební skupiny The Tap Tap?

DVO3: Jak konkrétně ovlivnil členy kapelník Šimon Ornest?

DVO4: Jaký přínos má podle členů hudební skupina The Tap Tap?

DVO5: Jakým způsobem jsou ovlivněni členové ostatními členy hudební skupiny The Tap Tap?

V této kapitole nejdříve zhodnotíme odpovědi na dílčí výzkumné otázky, abychom zjistili, v čem se nám respondenti shodují a naopak. Poté v následující kapitole shrneme odpovědi všech pěti respondentů a zodpovíme hlavní výzkumnou otázku.

Zhodnocení DVO1:

DVO1: Jakým způsobem ovlivnilo členy působení v hudební skupině The Tap Tap po fyzické i psychické stránce?

Všech pět respondentů se shoduje, že se jim v rámci působení v hudební skupině The Tap Tap zlepšila komunikace, jsou otevřenější a komunikativnější. Jsou odolnější vůči stresovým situacím a dokáží pracovat pod tlakem, jelikož zažívají i spoustu krizových situací. Pro jejich psychiku je to i velký nápor. Jejich psychická stránka určitě posílila a je pro ně důležité, že dělají činnost, která má smysl.

Roman, Láďa, Petr a Michal se shodují, že se jim zvedlo zdravé sebevědomí.

Jirkovi, Petrovi, Láďovi a Romanovi se velmi zlepšila i jejich fyzická stránka v rámci svých postižení. Jirkovi se zlepšily hlavně dýchací schopnosti, jelikož musí stále pracovat se svým dechem a bránicí, při častých pěveckých zkouškách a díky častému vystupování. Petr si zachovává stálý pohybový rozsah, aby mohl být ve svém životě samostatnější. Láďa zpozoroval velký posun v jemné motorice, jelikož při hře na bubny musí stále namáhat ruce. Roman pocítuje velkou fyzickou náročnost, protože je ze členů fyzicky schopnější a musí pomáhat se stěhováním a balením hudebních nástrojů.

Jediný, kdo nepocítuje žádné fyzické změny, je Michal, cítí se být dostatečně samostatný a nepocítuje, že by ho po koncertu nějakým způsobem bolely ruce.

Celkově můžeme shrnout, že působení v kapele má na členy velký vliv a jejich fyzická i psychická stránka se posouvá stále dopředu, všechny své nabyté zkušenosti a dovednosti mohou převést do svého osobního života, mohou se lépe prosadit v reálném životě a jejich život se stává bohatším. Mohou dokázat veřejnosti, ale i ostatním lidem s postižením, že i když mají nějaké postižení, tak se nevzdali, tvrdě pracují a jdou si za svým cílem.

Zhodnocení DVO2:

DVO2: Jak se zlepšila kvalita života členů hudební skupiny The Tap Tap?

Všech pět respondentů se shoduje, že se jejich život stal kvalitnějším a spíše jim kapela přinesla samé pozitivní věci. Mohli navštívit zajímavá místa jak po České republice, tak i v zahraničí, odkud mají mnoho pěkných společných zážitků. Shodují se, že nebýt v hudební skupině The Tap Tap, tak by se na některá místa vůbec nepodívali a neměli by možnost poznat i zajímavé osobnosti, kde hlavně Jirka uvádí, že si od těchto osobností převzal i několik cenných zkušeností do své kariéry.

Pro Jirku, Petra, Láďu a Michala byl nejsilnějším zážitkem Izrael, kde hráli pro muslimskou část obyvatelstva i pro ortodoxně židovské publikum. Prohlédli si město Jeruzalém a získali tak i nové poznatky o této zemi a jejich obyvatelích a shodli se, že k nim měli opravdu přátelský přístup a hlavně židovská část města je na velmi dobré úrovni, co se týká bezbariérovosti.

Za své působení v kapele jsou i honorováni, takže jistý finanční příjem umožňuje všem členům řešit i jejich životní situaci, zvýšila se jim jejich životní úroveň a mohou si dopřát i více věcí.

Jako jediné negativum všech pět respondentů vnímá méně volného času, což jim zasahuje i do jejich osobního života, ale shodují se, že to berou jako svou práci, ke které mají zodpovědný přístup a ve výsledku jsou za ni rádi.

Zhodnocení DVO3:

DVO3: Jak konkrétně ovlivnil členy kapelník Šimon Ornest?

Všech pět respondentů se shoduje, že je Šimon Ornest ovlivnil spíše tím pozitivním směrem a respektují ho, berou ho jako člověka, který si jde za svým cílem a chce, aby něčeho dosáhli, i když to někdy dělá poměrně přísným způsobem, který má ale ve výsledku svůj význam.

Všichni se shodli, že je naučil být zodpovědnějšími, naučil je řádu, plnit si své povinnosti, na kterých se domluvili a chodit včas. Tohle vše si přenášejí respondenti do svého osobního života, což je pro jejich fungování v reálném životě velmi důležité a obrovským přínosem pro ně samotné. Jediný Michal uvádí, že zodpovědnější je jen ohledně povinností, které se týkají kapely.

Jirkovi a Romanovi tyto nabitě dovednosti a schopnosti velmi pomáhají v jejich druhém zaměstnání. Dokáží pracovat i pod značným tlakem, zodpovědně si plnit své povinnosti a respektovat svého nadřízeného, i když s ním nemusí ve všem souhlasit.

Šimon Ornest se snaží všechny členy kapely připravit na volný trh práce a jedná s nimi jako s každým jiným, aby si uvědomili, co obnáší reálné zaměstnání.

Zhodnocení DVO4:

DVO4: Jaký přínos má podle členů hudební skupina The Tap Tap?

Všech pět respondentů se shoduje, že jejich kapela má určitě velký přínos jak pro ně samotné, tak i pro společnost. Všichni mají stejný názor, že ze začátku k nim lidé spíše chovali soucit a lítost, ale nyní už je berou jako každou jinou hudební skupinu. V současnosti jsou již na profesionální úrovni a získali si na svou stranu i neutrální část publika, jelikož svou práci dělají dobře a jejich muzika se lidem líbí. Tato zpětná vazba je pro všechny respondenty velmi důležitá, protože jim tím lidé dávají najevo, že jejich činnost má smysl.

Pro Michala je velkým přínosem zlepšení komunikace, což se odrazilo i v jeho osobním životě, již se dokáže bavit s každým a opadly zábrany, které dříve míval.

Láďa jako jeden z dalších významných přínosů spatřuje připravenost na volný trh práce, jak to v budoucnu může fungovat, kdyby byl zaměstnán, je vděčný Šimonu Ornestovi, že je nedrží v „ochranném skleníku“ a ukazuje jim realitu takovou, jaká opravdu je.

Zhodnocení DVO5:

DVO5: Jakým způsobem jsou ovlivněni členové ostatními členy hudební skupiny The Tap Tap?

Všichni respondenti se shodují, že jsou dobrým kolektivem, který se respektuje, a dokáží spolu dobře vycházet. Společné výjezdy je stmelují dohromady a nikoho ze svého kolektivu nevyčleňují, mají spolu spoustu pěkných zážitků. Shodují se, že pokud by nebyli dobře fungující kolektiv, nemohli by ani jako hudební skupina správně fungovat a podávat takové výsledky.

Jirku a Petra ovlivňují pozitivním směrem členové, kteří i přes svůj závažnější handicap dokážou podávat výsledky na velmi dobré úrovni a berou je jako plnohodnotné členy kapely, což dokazuje, že i člověk nevidomý nebo s mentálním postižením může při dobrém vedení podávat dobré výsledky a být plnohodnotně prospěšný pro společnost. Mnozí lidé by si z těchto lidí mohli vzít příklad. Hlavní je se nevzdávat a chtít něčeho dosáhnout.

Všichni členové skupiny se učí tomu, jak se navzájem tolerovat, vycházet spolu a navzájem si pomáhat.

11 Zodpovězení hlavní výzkumné otázky

V této kapitole zodpovíme hlavní výzkumnou otázku, která zní: **Jakým způsobem ovlivnilo působení v hudební skupině The Tap Tap život jejich členů?**, která zároveň odpovídá i na cíl diplomové práce, kterým je charakterizovat život lidí s tělesným postižením a zjistit, jak členství v hudební skupině The Tap Tap ovlivňuje jejich život. Hlavní výzkumná otázka může být zodpovězena za pomoci výsledků uvedených v předchozí kapitole, kde jsme si shrnuli shodné a odlišné odpovědi respondentů na dílčí výzkumné otázky.

HVO: Jakým způsobem ovlivnilo působení v hudební skupině The Tap Tap život jejich členů?

Všech pět respondentů se shoduje na tom, že jejich život je ovlivněn hlavně pozitivním způsobem, jejich psychická i fyzická stránka se díky působení v hudební skupině posunula velmi dopředu a celkově se jim zvedlo sebevědomí. Stali se komunikativnějšími lidmi, kteří jsou díky dobrému vedení kvalitně připraveni pro volný trh práce.

Hudební skupina The Tap Tap respondentům umožnila a stále umožňuje se podívat na krásná místa v zahraničí, na která by se jinak v životě neměli možnost dostat, dozvídají se nové informace o těchto zemích, poznávají, jací zde žijí lidé, takže si rozšiřují své poznatky a jejich život se stává bohatším.

Díky tomu, že jsou za svou práci honorováni, zvyšuje se jejich životní úroveň a mohou si dovolit více věcí. Velmi podstatné je, že veřejnost je již bere jako profesionály, kteří dělají svou práci dobře, což je pro jejich psychiku velmi důležité. Za jejich prací stojí spousta hodin cvičení, zkoušení, odříkání a i když už jsou unavení, stále se ze sebe snaží dostat co nejvíce. To vše dělají proto, že vědí, že jejich práce má smysl a lidé jim dávají převážně pozitivní zpětnou vazbu.

Naučili se zodpovědnosti, řádu a ujasnit si v životě priority. Kolikrát opravdu musí překonávat sami sebe a pracovat i pod značným stresem. To vše jim ale pomáhá v jejich osobním životě a ukazují tím celé společnosti, že i s tělesným postižením se dá dokázat spousta věcí, když člověk opravdu chce a má cíl, kterého chce dosáhnout.

12 Navrhovaná opatření

Provedený výzkum přinesl řadu hodnotných informací, přesto považují vzhledem k zajímavému a pro řadu lidí i blízkému tématu, jakým je vliv hudebních skupin, za přínosné pokračovat v jeho dalším rozvedení. Zejména rozšíření výzkumu o více respondentů by mohlo vést k ještě vyšší objektivitě. Na tento krok by mohla navazovat další analýza provedená na odbornější úrovni.

Další výzkum, který by bylo zajímavé uskutečnit, by bylo provést rozhovory s lidmi s postižením, kteří poslouchají a účastní se koncertů hudební skupiny The Tap Tap. A zjistit, jestli hudební skupina nějakým způsobem ovlivnila jejich život, myšlení a přístup k sobě samým.

Při studiu v Jedličkově ústavu byli respondenti spíše uchovávaní v takzvaném „ochranném skleníku“ a nedokázali si představit, co opravdu reálná práce obnáší a díky působení v hudební skupině The Tap Tap získali nové a velmi přínosné zkušenosti pro jejich osobní život. Kapelník Šimon Ornest má ke členům reálný přístup, vyžaduje od nich disciplínu, řád a neplnění si povinností a nechození včas, opravdu není tolerováno. Což jen potvrzuje známý fakt, že lidé s tělesným postižením nepotřebují, aby se s nimi jednalo jako s někým, kdo to nemá v životě jednoduché a proto jim bude vše ulehčováno. Pro jejich psychiku, ale i ze sociálního hlediska je velmi důležité, aby dostali práci, která má význam a je vnímána společností jako plnohodnotná. Jedině v tomto případě ji budou takto vnímat i lidé s tělesným postižením. Z tohoto důvodu považují za potřebné a navrhuji, aby se přístup některých speciálních pedagogů změnil a nebáli se po lidech s tělesným postižením požadovat i náročnější úkoly. Následně by měli dohlížet na to, aby je opravdu plnili a netolerovat žádné výmluvy, že se něco nedalo stihnout nebo už byli unavení, samozřejmě s přihlédnutím na jejich aktuální zdravotní stav. Ze zjištěných závěrů je patrné, že při dobrém a kvalitním vedení lze dosáhnout opravdu dobrých výsledků. V neposlední řadě i členové hudební skupiny The Tap Tap uznávají, že jsou za přísné vedení rádi, jelikož se jejich život stal kvalitnějším, cítí se být potřebnými, překonali sami sebe a dokázali věci, o kterých si mysleli, že je dokázat nemohou. Podstatné je, že i společnost na ně nahlíží jiným způsobem, protože uznává, že něčeho opravdu dosáhli a dokázali překonat hranice očekávání. I společnost by se měla naučit na lidi s postižením nahlížet jako na plnohodnotné bytosti, kteří žijí obdobný život jako oni. V tomto případě se jedná o dlouhodobý a komplikovaný proces, v němž záleží i na speciálních pedagogích, aby pomáhali veřejnosti zbavovat se předsudků, které jsou k těmto lidem chovány.

Dále by bylo zajímavé, kdyby hudební skupina The Tap Tap po svých koncertech zavedla besedy, na kterých by byl přiblížen život lidí s tělesným postižením, a veřejnost by se mohla zeptat na otázky ohledně jejich života. Besedy by nemusely být pravidelné, aby nebyli členové hudební skupiny příliš přetěžováni, ale i tímto způsobem by se veřejnost mohla dozvědět více informací a některé předsudky by mohly být tímto vyvráceny. Samozřejmě by musela být zachována korektnost na obou stranách.

Závěr

Cílem diplomové práce bylo charakterizovat život lidí s tělesným postižením a zjistit, jak členství v hudební skupině The Tap Tap ovlivňuje jejich život. Teoretická část je rozdělena do čtyř kapitol a část empirická se skládá z pěti kapitol.

V úvodní kapitole jsou nejdříve všeobecně popsáni lidé s tělesným postižením, poté jsou rozebírány jednotlivé diagnózy respondentů, přiblížena je psychika lidí s tělesným postižením a jaký má tělesné postižení sociální důsledky. Druhá kapitola je věnována hudbě a lidem s tělesným postižením, jak jsou propojeny hudba a emoce, co představuje hudba v životě lidí s tělesným postižením a jaký má na ně hudba vliv. Třetí kapitola se zabývá významem sociální skupiny. V poslední kapitole teoretické části jsou podány bližší informace o hudební skupině The Tap Tap, přehled jejich koncertů a vydaných kompaktních disků, stručně popisujeme Občanské sdružení Tap a projekt Studeo.

Diplomová práce byla zpracována jako kvalitativní výzkum a naplnění cíle bylo dosaženo za pomoci strukturovaného rozhovoru s otevřenými otázkami, který byl uskutečněn s celkem pěti respondenty s tělesným postižením, kteří nemají žádné mentální postižení. Každý respondent je v empirické části popsán, i jakým způsobem byl rozhovor prováděn. V kapitole Analýza a interpretace rozhovorů jsou rozebrány odpovědi každého respondenta zvlášť a je zde zodpovězeno pět dílčích výzkumných otázek, aby bylo možné v následující kapitole Zhodnocení výsledků vyhodnotit shodné a odlišné odpovědi respondentů. A posléze zodpovědět hlavní výzkumnou otázku, která zároveň pomáhá splnit cíl diplomové práce, který byl naplněn.

Z vyhodnocených rozhovorů je zřejmé, že život členů hudební skupiny The Tap Tap je ovlivněn především pozitivním směrem a působení v hudební skupině má velký význam jak pro respondenty samotné, tak i pro společnost, která je obklopuje. Jejich život se stal kvalitnějším, bohatším, dělají práci, která je smysluplná a rozvíjí je ve všech směrech. Jsou lépe připraveni pro volný trh práce díky dobrému vedení jejich kapelníka, který docílil toho, že i lidé s tělesným postižením jsou schopni zvládat složitější překážky, než si oni sami mysleli. Svou práci dělají rádi a mají k ní zodpovědný přístup, chtějí se neustále zlepšovat bez ohledu na to, jakých velkých věcí už dosáhli. Díky všem těmto osobním vlastnostem a nesporným úspěchům jsou vnímáni jako plnohodnotná hudební skupina na profesionální úrovni. Tato diplomová práce může posloužit jako inspirace pro speciální pedagogy, pro studenty souvisejících oborů, pro lidi s tělesným postižením a v neposlední řadě i široká veřejnost se může dozvědět spoustu podnětných informací. Autorka by byla velmi ráda, i kdyby byl malému množství lidí, se díky této diplomové práci pomohl změnit náhled a přístup k lidem s tělesným postižením.

Seznam použitých zdrojů

- BURIÁNEK, J., 2001. *Sociologie*. 2. vyd. dotisk. Praha: Fortuna. ISBN 80-7168-754-5.
- FIALOVÁ, I., OPATŘILOVÁ, D., PROCHÁZKOVÁ, L., 2012. *Somatopedie: texty k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido. ISBN 978-80-7315-2338.
- FISCHER, S., ŠKODA, J., 2008. *Speciální pedagogika – edukace a rozvoj osob se somatickým, psychickým a sociálním znevýhodněním*. 1. vyd. Praha: Triton. ISBN 978-80-7387-014-0.
- FISCHER, S., ŠKODA, J., aj., 2014. *Speciální pedagogika: Edukace a rozvoj osob se specifickými potřebami v oblasti somatické, psychické a sociální*. 1. vyd. Praha: Triton. ISBN 978-80-7387-792-7.
- FRANĚK, M., 2005. *Hudební psychologie*. 1. vyd. Praha: Karolinum. ISBN 80-246-0965-7.
- GAVORA, P., 2010. *Úvod do pedagogického výzkumu*. 2., rozš. a přeprac. české vyd. Brno: Paido. ISBN 978-80-7315-185-0.
- GERLICOVÁ, M., 2014. *Muzikoterapie v praxi: příběhy muzikoterapeutických cest*. 1. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-2474-581-7.
- HABERLOVÁ, J., HEDVIČÁKOVÁ, P., 2002. Spinální svalové atrofie v dětském věku. *Neurologie pro praxi*, roč. 3, č. 4, s. 180–182. ISSN 1213-1814.
- HARTL, P., HARTLOVÁ, H., 2000. *Psychologický slovník*. 1. vyd. Praha: Portál. ISBN 80-7178-303-X.
- HAVEL, P., 2015. Šimon Ornest o zákulisí The Tap Tap: Jako když se skloubí cikánský talent s německou pílí. In: *Radiožurnál* [online]. 10. 11. 2015 [vid. 5. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/radiozurnal/host/zprava/simon-ornest-o-zakulisi-kapely-the-tap-tap-jako-kdyz-se-skloubi-cikansky-talent-s-nemeckou-pili--1552678>
- HENDL, J., 2008. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 3. vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0219-6.
- HENDL, J., 2016. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 4. rozš. a přeprac. vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0982-9.
- HERMOCHOVÁ S., 2005. *Skupinová dynamika ve školní třídě*. 1. vyd. Kladno: Aisis. ISBN 80-239-5612-4.
- HOSPODÁŘOVÁ, I., 2008. *Kreativní management v praxi*. 1. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-1737-1.

- HRABAL, V., 2002. *Sociální psychologie pro učitele: vybraná témata*. 2. vyd. Praha: Karolinum. ISBN 80-246-0436-1.
- HRONOVÁ, Z., 2015. Jak bojovat s postižením? Pomáhá i drsný černý humor. In: *Aktuálně* [online]. 29. 1. 2015 [vid. 5. 3. 2016]. Dostupné z: <http://magazin.aktualne.cz/jak-bojovat-s-postizenim-pomaha-i-drsny-cerny-humor/r~49f5a226a64311e49e4b0025900fea04/>
- IDNES.CZ, ČTK, 2016. Prohrává jen ten, kdo se vzdává předem. The Tap Tap chystají Nefňuku. In: *iDnes* [online]. 21. 1. 2016 [vid. 5. 3. 2016]. Dostupné z: http://kultura.zpravy.idnes.cz/tap-tap-divadlo-0gz-divadlo.aspx?c=A160121_164604_divadlo_ts
- JANKOVSKÝ, J., 2006. *Ucelená rehabilitace dětí s tělesným a kombinovaným postižením*. 2. vyd. Praha: Triton. ISBN 0-7254-730-5.
- JANOŠEK, J., aj., 1988. *Sociální psychologie*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.
- JEDLIČKŮV ÚSTAV A ŠKOLY, 2011. The Tap Tap. In: *Jedličkův ústav a školy* [online]. Aktualizováno 28. 6. 2011 [vid. 5. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.jus.cz/TheTapTap?p=5>
- KANTOR, J., aj., 2009. *Základy muzikoterapie*. 1. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-2846-9.
- KOČOVÁ, H., KOVÁČOVÁ, D., eds., 2011. *Multidisciplinární péče o pacienty s nervosvalovými onemocněními se zvláštním zřetelem na spinální muskulární atrofii (SMA)*. [online]. [vid. 5. 3. 2016]. 1. vyd. České Budějovice: ZSF JU. ISBN 978-80-7394-310-3. Dostupné z: <http://www.dumrodin.cz/res/data/038/004046.pdf>
- KOHOUTEK, R., ŠTĚPANÍK, J., OCETKOVÁ, I., 1998. *Základy sociální psychologie*. 1. vyd. Brno: Akademické nakladatelství CERM. ISBN 80-7204-064-2.
- KOMÁREK, V., ZUMROVÁ, A., GLOSOVÁ, L., CHAMOUTOVÁ, K., KRAUS, J., PADĚROVÁ, K., PERNÍKOVÁ, I., PETRÁK, B., PROŠKOVÁ, M., SEEMAN, P., 2000. *Dětská neurologie: vybrané kapitoly*. 1. vyd. Praha: Galén. ISBN 80-7262-081-9.
- KOTALOVÁ, K., 2013. Česko zažije první mezinárodní hudební show umělců s handicapem. In: *p12.helpnet.cz* [online]. 24. 5. 2013 [vid. 5. 3. 2016]. Dostupné z: <http://p12.helpnet.cz/aktualne/cesko-zazije-prvni-mezinarodni-hudebni-show-umelcu-s-handicapem>

- KOVÁŘÍKOVÁ, G., 2015. Kapelník The Tap Tap Šimon Ornest: Hledáme talenty mezi lidmi s handicapem. In: *Deník* [online]. 25. 11. 2015 [vid. 5. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.denik.cz/hudba/kapelnik-the-tap-tap-simon-ornest-hledame-talenty-mezi-lidmi-s-handicapem-20151125.html>
- KPKS.THETAPTAP.CZ, 2016. Info. In: *Kpks.thetaptap.cz* [online]. [vid. 5. 3. 2016]. Dostupné z: <http://kpks.thetaptap.cz/#!/info>
- KRATOCHVÍL, S., 2001. *Skupinová psychoterapie v praxi*. 2. dopl. vyd. Praha: Galén. ISBN 80-7262-096-7.
- KRAUS, J., HEDVIČÁKOVÁ, P., 2006. Spinální svalové atrofie v dětském věku. *Neurologie pro praxi*, roč. 7, č. 1, s. 18, 19. ISSN 1213-1814.
- KULTURNĚ, 2016. Vzniká unikát. The Tap Tap rozhýbou kulisy a loutky vlastními invalidními vozíky. In: *Kulturně* [online]. 25. 1. 2016 [vid. 5. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.kulturne.com/clanek/4068-vznika-unikat-the-tap-tap-rozhybou-kulisy-a-loutky-vlastnimi-invalidnimi-voziky>
- LESNÝ, I., KÁBELE, F., DITTRICH, J., PFEIFFER, J., ZOBAN, P., 1985. *Dětská mozková obrna ze stanoviska neurologa*. 2. vyd. Praha: Avicenum.
- MOUSSOVÁ, Z., H., 2003. *Sociální psychologie: Texty pro distanční studium*. Praha: Univerzita Karlova v Praze – Pedagogická fakulta. ISBN 80-7290-118-4.
- NAKONEČNÝ, M., 1999. *Sociální psychologie*. 1. vyd. Praha: Academia. ISBN 80-200-0690-7.
- NAKONEČNÝ, M., 2003. *Úvod do psychologie*. 1. vyd. Praha: Academia. ISBN 80-200-0993-0.
- NAKONEČNÝ, M., 2009. *Sociální psychologie*. 2. rozšiř. a přeprac. vyd. Praha: Academia. ISBN 978-80-200-1679-9.
- NOVÁKOVÁ, L., HAVLOVÁ, M., BŮHM, J., 2006. Spinální svalové atrofie. *Postgraduální medicína*, roč. 8, č. 5, s. 559. ISSN 1212-4184.
- NOVOSAD, L., 2011. *Tělesné postižení jako fenomén i životní realita: diskurzivní pohledy na tělo, tělesnost, pohyb, člověka a tělesné postižení*. 1. vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-873-9.
- NOVOTNÁ, E., 2010. *Sociologie sociálních skupin*. 1. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-2957-2.

- OBČANSKÉ SDRUŽENÍ TAP, 2016a. Výroční zpráva. In: *Občanské sdružení Tap* [online]. [vid. 5. 3. 2016]. Dostupné z: http://www.os-tap.cz/images/vyrocni_zpravy/vyrocni_zprava_os_tap_2012.pdf
- OBČANSKÉ SDRUŽENÍ TAP, 2016b. Výroční zpráva. In: *Občanské sdružení Tap* [online]. [vid. 5. 3. 2016]. Dostupné z: http://www.os-tap.cz/images/vyrocni_zpravy/VZ_2013.pdf
- OBCHOD.THETAP.CZ, 2016. CD. In: *Obchod.thetap.cz* [online]. [vid. 5. 3. 2016]. Dostupné z: <http://obchod.thetap.cz/3-cd-the-tap-tap>
- ORNEST, Š., 2016. Naše projekty. In: *Občanské sdružení Tap* [online]. [vid. 5. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.os-tap.cz/index.php/nase-projekty.html>
- PAPEŽ, J., MRÁZOVÁ, L., DOLEŽEL, Z., OŠLEJŠKOVÁ, H., 2015. *Komplexní multioborová péče o děti s dětskou mozkovou obrnou je nutností*. Olomouc: Solen. ISBN 978-80-7471-131-2.
- PAULÍNOVÁ, L., NEUMANNOVÁ, L., 2008. *Psychologie pro Tebe*. 3., přeprac. a rozš. vyd. Praha: Informatorium. ISBN 978-80-7333-068-2.
- POJĎ DÁL, 2016. Festival hudby a pohybu. In: *Pojď dál* [online]. [vid. 5. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.pojddal.cz/>
- REICHEL, J., 2008. *Kapitoly systematické sociologie*. 2., přeprac. a dopl. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-2594-9.
- RENOTIÉROVÁ, M., 2002. *Somatopedické minimum*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 80-244-0532-6.
- ROVENSKÝ, J., aj., 2006. *Revmatologický výkladový slovník*. 1. vyd. Praha: Grada. ISBN 80-247-1614-3.
- SBIRKAJUS.CZ, 2016. Buďte první – přispějte na dostavbu Jedličkova ústavu. In: *Sbirkajus.cz* [online]. [vid. 5. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.sbirkajus.cz/>
- SEDLÁK, F., 1990. *Základy hudební psychologie: učebnice pro studenty pedagogických fakult*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství. ISBN 80-04-20587-9.
- SEDLÁK, F., SIEBR, R., 1988. *Didaktika hudební výchovy na prvním stupni základní školy: učebnice pro studenty pedagogických fakult*. 2. uprav. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.
- SEDLÁK, F., VÁŇOVÁ, H., 2013. *Hudební psychologie pro učitele*. 2. přeprac. a rozšíř. vyd. Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-2060-2.
- SKUTIL, M., aj., 2011. *Základy pedagogicko-psychologického výzkumu pro studenty učitelství*. 1. vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-778-7.

- SLEZÁČKOVÁ, A., 2012. *Průvodce pozitivní psychologií: nové přístupy, aktuální poznatky, praktické aplikace*. 1. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3507-8.
- SOSNA, A., VAVŘÍK, P., KRBEC, M., POKORNÝ, D., aj. 2001. *Základy ortopedie*. 1. vyd. Praha: Triton. ISBN 80-7254-202-8.
- STUDEO VZDĚLÁVACÍ CENTRUM, 2016. Představení. In: *Studeo* [online]. [vid. 5. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.studeo.cz/o-nas/predstaveni/>
- ŠVARCOVÁ, I., 2011. Šimon Ornest. In: *Rozhlas* [online]. 13. 5. 2011 [vid. 5. 3. 2016]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/radiozurnal/host/_zprava/simon-ornest--892013
- ŠVARŤÍČEK, R., ŠEĐOVÁ, K., aj., 2007. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách: pravidla hry*. 1. vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-313-0.
- ŠVARŤÍČEK, R., ŠEĐOVÁ, K., aj., 2014. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. 2. vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0644-6.
- URBAN, L., 2006. *Sociologie*. 1. vyd. Praha: Eurolex Bohemia. ISBN 0-86861-45-7.
- VÁGNEROVÁ, M., 2004. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. 3. rozš. a přeprac. vyd. Praha: Portál. ISBN 80-7178-802-3.
- VÁGNEROVÁ, M., 2014. *Současná psychopatologie pro pomáhající profese*. 1. vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0696-5.
- VÁGNEROVÁ, M., HADJ-MOUSSOVÁ, Z., ŠTĚCH, S., 2001. *Psychologie handicapu*. 1. vyd. Praha: Karolinum. ISBN 80-7184-929-4.
- VÍTKOVÁ, M., 2006. *Somatopedické aspekty*. 2., rozš. a přeprac. vyd. Brno: Paido. ISBN 80-7315-134-0.
- VÍTKOVÁ, M., ed., 2004. *Integrativní školní (speciální) pedagogika: Základy, teorie, praxe*. 2. vyd. Brno: MSD. ISBN 80-86633-22-5.
- VODÁČEK, L., VODÁČKOVÁ, O., 2013. *Moderní management v teorii a praxi*. 3. rozšiř. vyd. Praha: Management Press. ISBN 978-80-7261-232-1.
- VYMĚTAL, J., 2007. *Speciální psychoterapie*. 2., přeprac. a dopl. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-1315-1.
- ZAHRÁDKOVÁ, E., 2005. *Teambuilding: cesta k efektivní spolupráci*. 1. vyd. Praha: Portál. ISBN 80-7367-042-9.
- ZUNOVÁ, A., 2010. Lítost prohlubuje rozpaky, říká dirigent orchestru lidí s postižením Šimon Ornest. In: *Novinky* [online]. 18. 3. 2010 [vid. 5. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/zena/deti/193746-litost-prohlubuje-rozpaky-rika-dirigent-orchestru-lidi-s-postizenim-simon-ornest.html>

Seznam příloh

Příloha číslo 1: Ukázkový rozhovor Jirka – odpovědi

Příloha č. 1

Ukázkový rozhovor Jirka – odpovědi

Rozhovor byl uskutečněn za pomoci dvanácti otázek, které jsou zde uvedeny. Dílčí výzkumná otázka je uvedena u té otázky, která zjišťovala odpovědi na dílčí výzkumnou otázku.

DVO1: Jakým způsobem ovlivnilo členy působení v hudební skupině The Tap Tap po fyzické i psychické stránce?

1. Jak se změnila Vaše psychická i fyzická stránka členstvím ve skupině The Tap Tap?

„Hodně se mi zlepšilo dýchání, v návaznosti v práci s dechem a bránicí. Ten zpěv mi určitě hodně pomáhá. Cítím, že mi rozšiřuje ty dýchací schopnosti, protože přeci jenom zazpívat ty party, v současné době jsou ty party složitější a složitější, takže to na mě klade určitý nárok. Musím cvičit, pilovat a je to skvělý, si myslím, protože moje nemoc napadá i svalstvo vlastně a dýchání je hodně založeno i svalově, protože plíce jsou ovládány svaly, takže jsem hodně nucený tohle pilovat, hlídat se, cvičit, takže mi to v tomhle směru určitě zdravotně pomáhá. Co se psychiky týká, tak jsem odolnější vůči krizovým situacím, protože v Tap tapu je zažíváno poměrně často a poměrně hodně náročných situací, kdy trénujeme na poslední chvíli a není vždycky jasný, jak všechno bude třeba, v rámci přímých přenosů se všechno doladuje až na místě, takže vůči takovýmhle situacím začínám být už poměrně odolnej. Náš kapelník je poměrně ambiciózní a razantní, takže jsem odolnej i v práci, pod náročným nebo kritickým vedením. V tomhle směru si myslím, že mi to pomáhá. Jsem i hodně komunikativní. Tím jak vystupujeme před lidma a to publikum je větší a větší, takže ten stres a ta tréma musí jít stranou, proto aby se člověk nezhroutil z toho. Nějaká sebedůvěra a sebereflexe tam nějakým způsobem určitě pracuje. Pak, když jsou výjezdy a jsou to výjezdy někde v Jablunkově, kde to je až někde za Třincem u polských hranic, jede se tam autobusem dýl, než se letí do Jeruzaléma, tak člověk cejtí hodně fyzickou únavu, tam cejtím už svoje limity, takový že člověk pozná, kde to jeho tělo má už svoje hranice. Když je člověk od 3 od rána do 3 hodin odpoledne do druhého dne na vozíku, tak už člověk cejtí, že některý části těla už necejtí (smích). Je to taková rehabilitace.“

2. Jak Vás podporují v této činnosti Vaši rodiče?

„Já si myslím, že hodně jim můžu být vděčnej, že v tý kapele jsem, protože ze začátku, když jsem nebydlel v Praze a měli jsme hodně koncertů, samozřejmě jako každá kapela, většinou o víkendech, tak bylo důležitý se vždycky dostavit včas na sraz s kapelou, kdy jsme odjížděli autobusem. Mohl jsem se vždycky spolehnout, že mě tam táta nebo otčím, nebo kdokoliv prostě strejda, mě vždycky naložili do auta a odvezli. A pokaždý, když jsou premiéry nových písniček nebo případně divadelní představení, my teď s kapelou vlastně cvičíme loutkový představení, takovej muzikál, tak už maj koupený vstupenky a hodně semnou prožívaj ty nový věci, voláme si a chtěj vědět ty detaily, takže jsou jednak i pyšný, že jsem se chytil v kapele a jak jsem vidět s tou kapelou a sledujou to, takže si myslím, že podpora ze strany rodiny je opravdu velká a můžu být za to vděčnej.“

DVO4: Jaký přínos má podle členů hudební skupina The Tap Tap?

3. Jak si myslíte, že na Vás jako na hudební skupinu nahlíží veřejnost?

„Ve většině případech jsme vždycky nebo ne ve většině, vždycky si myslím, že jsme přijatý publikem vřele, koncerty poslední dobou bývají do posledního místa zaplněný, když přijedeme někam na náměstí, tak za chvíli se ten prostor zaplní lidma, který chodí okolo a jsou třeba a jsou třeba zaujatý, a když ten koncert začne, tak je ta atmosféra poměrně strhne, vtáhne. Vystupovali jsme několikrát na zvukných českých festivalech, Rock for people, Colours of Ostrava, tam mám jenom velký zážitky z těchle festivalů. Na Coloursech jsme vlastně hráli někde uprostřed toho festivalu, my jsme tam s Petrem byli od začátku, protože jsme si chtěli ten ročník užít, jakože tam obhlédneme nějaký kapely, spali jsme tam na kolejích a vlastně ta kapela tam jela autobusem a my jsme si jenom za nima došli, když přijeli ke stagi. A bylo hezký sledovat, jak jsme jakoby celou dobu byli takový prostě nepovšimnutý návštěvníci toho festivalu a jak se odehrál náš koncert a spoustu lidí pak zaznamenalo, že jsme členy toho tělesa, že jsme vystupovali na tom koncertu. Potom se pro nás ten festival trošičku změnil, protože jsme byli hodně oslovovaný těma lidma, byli jsme zvaný na různý drinky apod., posezení různý někde. Ze začátku to bylo příjemný, ale když se to vleklo další třetí den, že už to to... ale jako moc jsme si to užívali, ten kontakt s lidma. Takže si myslím, že v tomhle směru jsme přijímaný kolikrát hodně, hodně vřele, někdy ty reakce rejpavý, co jsem si četl na internetu, že někdo napíše nějaký štíplavej komentář, že to stojí za prd a tak, tak to si myslím ale, že se děje všem kapelám, že nikdo se svojí tvorbou nemůže zalíbit úplně každému.“

Já si myslím, že nám k tomu hodně pomohla písnička Řiditel autobusu, to byl takovej boom, kdy se ta písnička hodně prosadila v rádiu. A když si člověk třeba v létě

nechal puštěný rádio půl dne, tak se mi stalo, že jsem tu písničku slyšel třeba 3x, 4x. Někakým způsobem jsme se dostali do podvědomí lidí, že to děláme dobře a ta písnička se líbila a líbila se i lidem, který úplně nesledují Tap tap cíleně, protože je nezajímá, co děláme, takže jsme si získali spoustu toho neutrálního publika na svoji stranu, tím že to děláme dobře a líbivě samozřejmě. Třeba ze začátku to tak fungovalo, že v rámci nějakýho soucitu a lítosti, že někdo na vozejkou nesedí jen doma u okna a nepobírá sociální dávky, ale něco dělá. Ale v tuhle chvíli si myslím, že to děláme na takový úrovni, že už jsme se posunuli trošičku dál, že na tomhle už nezáleží prostě.“ „Myslíš si, že i ta veřejnost vás ovlivnila? Že už vás nebere tak jako předtím?“ „Samozřejmě, člověk to dělá s větší radostí, když cítí, že to, co jim člověk dává, přijímají vřele, že z toho koncertu odcházej nabitý energií a to je to, proč to asi člověk z té největší části dělá, že to nedělá jen kvůli tomu, aby se pobavil, ale že to má nějaký smysl, že lidem může předat něco ze sebe. Jsem si uvědomil poslední dvě sezóny, že lidi dávají hodně pozitivní zpětný vazby, že je ten koncert nabil, energicky je to dobylo na spoustu dní dopředu. To opravdu potěší a člověku to dodá chuť do toho, i když třeba jsem někdy bojoval s myšlenkou, že je třeba se posunout dál a třeba se zaměřit na jinou činnost, tak tohle pak utvrdí člověka, že to dělá dobře a že to má smysl dělat dál prostě.“

4. Proč jste se rozhodl stát členem skupiny The Tap Tap? Co Vás k tomu vedlo?

„To bylo vlastně v celku přirozený vývoj na intru, člověk si musel vzít nějakou volnočasovou aktivitu po škole, jestli chodit sportovat, házet nějakou kuličkou proti kuželkám nebo něčemu, to mě nikdy moc nějak nebralo a TTT taky fungoval jako volnočasová aktivita, tak sem to risknul, nakouknul dovnitř a už jsem tam zůstal. A už je to vlastně 10 let nebo možná 11 let, 2005, co jsem nastoupil, no 10 let už to bude.“ „A od začátku jsi tím hlavním zpěvákem?“ „Ne, ne, to se časem vykrystalizovalo, nejdřív jsem měl jednu sólovou písničku po nějakým půl roce, co jsem se rozkoukával v kapele, jsem zjistil, že nejsem úplně tak hluchej na tóny, to ještě tenkrát kolega Lúďa Horský si měl, vzal k piánu a potom jsme u toho piána trávili hodně času, protože mě to mírně chytlo, žlutej a zelenej zpěvník jsem znal nazpaměť, že jsme to vždycky projeli i dokola ty písničky lidový. No a pak jsem měl první sólovku, točila se první deska, začali se dělat vlastní věci a vždycky tak nějak když se přišlo s notama, že se bude dělat nová věc, tak jsem začal dostávat ty hlavní party prostě a tak nějak se to přirozeně už vezlo potom.“ „A od kdy si ten hlavní frontman kapely?“ „Jé, tak to si netroufnu říct, já se tak hlavně nikdy necejtil, ale když to tak vydedukuju, tak asi 5–6 let dozadu, když jsme rozšířili ten playlist na tu novější variantu, se kterou vystupujeme.“

DVO2: Jak se zlepšila kvalita života členů hudební skupiny The Tap Tap?

5. Jakým způsobem ovlivnilo členství ve skupině The Tap Tap Váš život?

„Rozhodně mi to hodně plánuje čas, protože to je hodně časově náročný, od zkoušení, koncertování, cestování, přípravu na nové písničky, koncerty, přenosy, takže mi to hodně strukturuje čas, vlastně se to stalo i mojí obživou, protože jsme honorováni za ty koncerty, takže jsem si zřídil živnostenský list, abych mohl nějakým způsobem z toho odvádět taky daně (smích). To vlastně ze mě udělalo OSVČ a pomáhá mi to poměrně značně řešit moji životní situaci, protože těch koncertů je dost, takže ten příjímek je někdy moc hezký a člověk si může zpestřit svůj volný čas trochu jinak, než přemýšlet nad tím, abych měl na chleba. Samozřejmě já jsem člověk šetřivý a spořivý, takže bych se do těchto problémů třeba ani nedostal, ale takhle můžu žít poměrně klidně.“ „A naučilo tě to dodržovat nějaký řád, systém ve svém životě, dodržovat to, co slíbíš atd.? Že jsi zodpovědnější?“ „Jo, přesně tak. Šimon je takovej přísný a vede to hodně, řekl bych, profesionálně, tak je to i do toho života a tím, že je i to těch 10 let, takhle žiju od svých 16, 17, tak mě to naučilo mít ten přístup, dodržovat to, co člověk slíbí, chodit na schůzky včas, dodržet nějaký harmonogramy, který si stanovil, to znamená být v tomhle směru i trochu soběstačnej a ne se jen spoléhat na to, co mi kdo připraví, co si ráno na sebe oblíknu a tak strávit ten den. Tím, že máme těch koncertů dost a někdy to jsou dálky prostě, že jsem poznal i hezká místa si myslím, mě to tak nějak i přivzdělává, když jedeme do zahraničí, tak se snažím z toho místa načerpat i víc věcí, než že si tam jen jedu zahrát s kapelou, myslím si, že mě to i hezky přivzdělává.“ „Měla kapela vliv na seznámení s tvou přítelkyní?“ „No, když jsme se seznámili, tak už věděla, kdo jsem, TTT znala a neřikám, že ho úplně sledovala jako nadšená fanynka, ale prostě si myslím určitě, že mi to dodává nějaký, já nevím, jak to mám říct, charisma a čím jsem asi zajímavý prostě, nehledě na to, že jsem jako hodnej kluk a mám rád děti a všechno ostatní. Myslim si, že to je i jedna ze zajímavostí, proč se pro mě rozhodla.“ „Takže si myslíš, že to k tomu trochu přispělo?“ „Nebudu naivní, ale myslím si, že asi trochu jo.“ „A máš za to, že se tvůj život zlepšil díky členství v TTT?“ Rozhodně je ten můj život bohatší a kvalitnější si myslím. Jak jsem říkal, poznal jsem spoustu zajímavých míst, navštívili jsme spoustu zemí mimo ČR a poznal jsem spoustu zajímavých lidí, se kterými jsme vystupovali, spolupracovali, ať už to byl Laco Deczi, Xindl X, se kterým jsem strávil hodně času ve studiu a poznal jsem ho poměrně z blízka a osobně a spoustu dalších umělců, se kterými jsme vystupovali, 100 zvířat, lidi kolem týhle kapely mi hodně přirostli k srdci, protože je uznávám jako profesionály, muzikanty, který to dělají už přes 25 let a dělají to ve svém oboru, myslím si, nejkvalitněji

u nás, přijdou vždycky s něčím novým, jsou zajímavý, prostě bavěj mě jejich rytmy a písničky, tak ty jsou prostě lyrický, krásný, libivý a nehledě na to, jsou to obrovský profesionálové, který vědí, co mají v danou chvíli dělat a jak se mají v danou chvíli chovat, takže od těchto lidí jsem se spousty věcí naučil, snažil jsem se to nějak přebrat do té své kariéry nebo jak to mám říct, takže mi takhle fungování v TTT k tomuhle napomáhalo prakticky celý život, od puberty.“

6. Máte za to, že se Váš život zlepšil díky členství v této skupině?

Stejná odpověď jako předtím.

DVO3: Jak konkrétně ovlivnil členy kapelník Šimon Ornest?

7. Jaký máte názor na Šimona Ornesta? Jaký je pro Vás člověk?

„Tak už jsem si s ním zažil hodně, je to takovej můj druhý táta bych mohl i říct, protože já mu tak někdy i ze srandy říkám a zažili jsme si toho spolu opravdu dost, jak dobrýho, tak i zlýho, třeba i nějaký křivdy a podobný věci, který ale ve výsledku musí jít stranou pro ten finální výsledek, o kterej nám oboum jde, takže jsme se snad za ty léta naučili spolu vycházet, já ho beru jako autoritu, jako člověka, který mi dává práci, zaměstnává mě ve své podstatě, respektuju ho. Někdy, jak to bývá s každým šéfem, s ním nemusím úplně souhlasit, ale ve finále šéf má vždycky pravdu a je to člověk, který mi hodně dal, hodně jsem se od něho naučil. Takže taky nějakým způsobem tenhle člověk ovlivnil tvůj život? Na 100 %, jako 100 % opravdu, ve své podstatě, je to člověk za těch 10 let, po mých rodičích a mojí přítelkyni, se kterým trávím nejvíc času, je to člověk z mého nejužšího okolí, jako každej člověk ti dává buď to něco negativního, nebo dobrýho, jste spolu už tak dlouho, že se už nemusíte poznávat, jste v tom vztahu, kdy si něco předáváte, takže takhle to semnou funguje i se Šimonem. Jak už jsem říkal, je to v podstatě můj zaměstnavatel, takže ho musím takhle respektovat, i když někdy utrousím něco nemístnýho na jeho adresu a on je třeba i u toho a slyší to, a on to ví, že to vždycky myslím s nadhledem a prostě spolu umíme vycházet. Někdo to prostě neustál v ttt, myslím si, že je spousta talentovanějších lidí, než jsem já a neustáli v tom TTT a mohli ze svého talentu a ze svého hendikepu vytěžit mnohem víc, než nakonec vytěžili.“ „A co ti dal jako člověk nejvíc do tvého života?“ „Rozhodně je to v tom pozitivním směru, rozhodně dodržet to, co slíbím, chodit včas a pracovat na všem na 100 % a né li víc, když můžu, věnovat tomu přiměřenou hodnotu času, tak abych se z toho nezhroutil, protože to dělám pořád, ale

abych si byl jistej, že jsem tomu dal vše, co jsem mohl. To je vždycky při nacvičování těch nových věcí jakoby to gró, vypočítat to tak, abych z toho úplně nezešilel, tím že si tím vymezu mozek a tu věc bych potom nezpíval rád. To by zase nebylo úplně dobře, je to pak dost znát, jak to člověk prezentuje a interpretuje na tom pódiu, a když se to člověku zpívá dobře a s lehkostí, a to je právě to, když se to hodně krát zopakuje a zažije si to, je připravenej na všechny ty situace, když třeba některej z muzikantů udělá chybu, tak tě to prostě nerozhodí a jedeš si dál, máš tu svoji jistotu. To je potřeba se to naučit s tou novou věcí nějak takhle pracovat. Tohle mě Šimon, si myslím, naučil, jak to takhle vyprávím, toho takhle efektivně docílit. Snažit se to přesouvat i do běžnýho, praktickýho života, třeba do práce. Jsi líp připravenej na trh práce? Myslím si, že určitě, jsem komunikativnější, při současným zaměstnání je to hodně důležitý, hodně komunikuju s lidma, tím když si je člověk jistej a působí, že o tý věci ví a dává to s určitou mírou, ne nadřazenou najevo, tak si myslím, že se ta věc líp prodává, než když člověk působí nejistě a amatérsky a to si myslím, že se v TTT tak nějak učíme všichni po celou dobu.“

DVO5: Jakým způsobem jsou ovlivněni členové ostatními členy hudební skupiny The Tap Tap?

8. Scházíte se jako přátelé i mimo činnost skupiny The Tap Tap?

„Dřív jsme se scházeli, v takový užší partičce, tím že jsme se já, Petr potom odstěhovali mimo centrum, tak jsme i trochu zfotovatěli, nechtělo se nám cestovat do tý hospody úplně, v noci zpátky a nám to za to tak nestálo někde pařit a ponocovávat. Proto jsme si spíš koupili nějakou lahvinku nebo pivo domů, když se potom v zimě někde cestuje a ujede autobus třeba, tak je to takový nepříjemný. Někteří členové se scházejí tradičně v jednom zařízení, který teď bohužel skončilo pro ně a my se toho tak nějak neúčastníme, když má někdo narozeniny a pozve nás, tak se tam s chutí připojíme, ale nějak jsme z toho tradičního, co jsme dřív dělávali, že jsme se po každým koncertu šli vykrosit někam do hospody, tak z toho už jsme vybočili tak nějak mimo, už to není takový, ono to i omrzelo, jsme tam mezi sebou měli i nějaký incidenty třeba. I když spolu vycházíme všichni, musíme spolu vycházet, myslím si, že jsme pořád dobrá parta, to se většinou vždycky potvrdí na těch zahraničních koncertech, když uděláme společnej bordel na jednom hotelu, tak jako jednou za čas se nám to podaří.“

9. Proč byste doporučil ostatním, aby se také staly členy The Tap Tap?

„V současné době bych to ne úplně každému doporučil, protože aby pak někdo neřikal, že jsem říkal, jak je to krásný a skvělý, a vlastně tam potom šel a nebylo mu třeba úplně dobře. Vlastně, když někdo má rád hudbu, má rád muziku, má rád učení se novým věcem, je pracovitější a dochvilnější, tak si myslím, že není na co čekat a může se stát členem TTT a stát se dalším zubem v tom ozubeném fungujícím kole, který společně my někde valíme. Spousta nových členů, kteří přijdou jakoby plný entuziasmu, tím že nás někde viděli a strašně chtějí být součástí toho celku a mít určitý pocit možná té slávy nebo něco, to pak ne vždycky úplně zvládnou, protože vlastně nahlídnou do toho a zjistí, kolik práce za tím stojí, kolik dřiny to je, potom poměrně záhy zase rychle utíkají pryč. Takže se ta naše parta tak nějak ustálila, za poslední 2–3 roky se držíme na stejné partě, občas někdo přibude a občas zase někdo ubude, tak už to prostě bývá.“

10. Jak na Vás působí ostatní členové skupiny The Tap Tap?

„Tak mám tam spoustu přátel, i životních, jako je Petr Burda, Roman Tefr, to jsou lidi, jednak moji spolubydlící, jednak lidi, který se mi nějakým způsobem dostali pod kůži, tím že to jsou podobní lidi, který mají podobný životní smýšlení, i různé koníčky, prostě jako to bývá při zaměstnání, kde si někteří lidi sedí, tak tyhle zrovna sedli mě, každé v sobě něco má, hlavně tam jsou lidi s centrální vadou nervového systému, lidi s autismem atd., je to třeba někdy i náročnější, ale je skvělé zase sledovat, jak i člověk s takhle poměrně těžkým onemocněním v rámci mentálního postižení nebo v rámci postižení centrálního nervového systému vlastně dokáže vstřebávat a zvládat práci, kterou všichni děláme a zvládají to si myslím na plnohodnotné úrovni, což si myslím, že je obdivuhodné to sledovat si myslím právě, že od takových by se spousta zdravých lidí, který neradi pracují a sedějí někde na úřadu práce a jsou spíše pasivní příjemci těch dávek než by si nějakou tu daň odvedli za to, že si něco přivydělali, tak by si z nich měli vzít příklad. Protože to jsou opravdu lidi, kteří to nemají v životě jednoduché a zvládají to, jak teda vyjít se Šimonem, což je celý gró ve fungování v TTT (smích), tak i ty nervy spojené s cestováním, cvičení nových písniček a tlakem, ty stresové situace a tak. Myslím si, že to jsou lidi hodně odolní a myslím si, že se od nich mám co naučit. Vždycky, když jsem na tom nějak špatně, že jsem na dně a už nemůžu, tak si řeknu, á podívej se, jak to Víťa tady zvládá, jak je šťastnější i po těch 10 hodinách a pak když sedíš 10 hodin v autobuse, už prostě se topíš ve vlastní šťávě a přijde k tobě Víťa a řekne nějaké dětské vtíp, tak tak skvěle odbourá tu atmosféru, že si prostě říkám, jo to je super. „Takže tě všichni většinou ovlivnili v tom pozitivním slova smyslu, že si navzájem předávají to dobré.“ Jasně, jasně.

A zase naopak, když právě probíhali ty kalbičky a vlastně bylo to častější a častější a tak jsem si říkal, takhle bych já zase tak nechtěl úplně dopadnout, že jo, každý den sedět v hospodě u piva, s cigaretou v puse není úplně můj styl, jak bych chtěl žít. Tak to jsou i ty špatný věci, který jsem vzal a otočil je.“

DVO2: Jak se zlepšila kvalita života členů hudební skupiny The Tap Tap? DVO5: Jakým způsobem jsou ovlivněni členové ostatními členy hudební skupiny The Tap Tap?

11. Jaký máte nejlepší zážitek se skupinou The Tap tap? Případně i nejhorší, nejvýraznější?

„Vždycky to jsou ty zahraniční výjezdy, to je vždycky takový bonus po tý sezóně náročný nebo v rámci tý sezóny. Vloni jsme hráli 66 koncertů, letos asi 50. Vloni jsme byli v Jeruzalémě, letos jsme byli v Itálii v Miláně na Expu nebo teď máme nově rok, plánují se možná Spojené státy, o tom se mluví už několik let, jestli to klapne, úplně nevím. Vždycky ten zahraniční výjezd, jednak je tam odlehčená atmosféra trošičku, jednak v tom cestování při tom pobytu, když je tam všechno zvládnutý, tak i Šimon je tam takovej uvolněnej a snažíme se tak nějak všichni si to tam užít, že to je takovej bonus, za to, co tady děláme a tak je ten zahraniční výjezd opravdu taková odměna. A asi nejlepší to bylo v Jeruzalémě, když jsme byli v Izraeli, tak jsem si z toho hodně vzal. Izrael je pro mě opravdu krásná země, takže tam jsem si to zamiloval a rád bych se tam podíval třeba i bez TTT, jako na dovolenou. Ještě bych si to tam chtěl nějakým způsobem procestovat sám. Tam jsme měli dva koncerty a zvláštní je, že jsme hráli jednak v muslimský části Jeruzaléma a potom jsme hráli pro ortodoxní židovský publikum, při předávání cen nějakým asistentům, pro nějaký sdružení. Bylo to hezký a na obou stranách jsme byli vřele přijatý. Oba tábory začaly pařit při našem koncertu a dá se říct, že to bylo fakt moc poučný prostě.“

„Takže přístup těch lidí byl suprovej?“

„Naprostě suprovej, na ten koncert v tý muslimský části, jak jsem jel, tak musím říct, že se mi rozklepaly kolena, protože jsme jeli minibusem a najednou skončila asfaltová silnice a tam prostě to tak je, že v Jeruzalému židi se o to město hezky staraj, mají hodně peněz a to město je moderní, krásný, hightech dalo by se říct. Tel Aviv, Jeruzalém taky, i když to trochu míň, protože to je město historický, takže tam je spousta památek a ta část muslimská je taková neupravená, to je jak když přijedete do Chánova nebo něco takovýho, najednou prašná cesta, takže jsme fakt jeli, najednou hups z asfaltky do písečný cesty, nějaká škola obehnaná elektrickou a ostnatým drátem, tam jsme projeli pancéřovanýma vratama a tam už mi začínali houstnout sliny v krku, protože mě hodně začínal pojímat strach, co tam bude a vlastně tam

jsme hráli pro publikum, kde ženy byly zahalený a hráli jsme tam písničku Kdybych byla mrcha a bylo to doslovně přeložený do jejich jazyka a všichni jsme se báli těch reakcí, ale ženy ty nějak nereagovaly, ty samozřejmě předpisově seděly nehnutě, ale muži vlastně se smáli a připojili se k tanci a začali juchat při našem koncertu, takže to byla fakt uvolněná atmosféra se vším všudy. Já jsem si ještě představoval, že by začali střílet z kalašnikovu, že by to jako dodalo tý atmosféře, že by to přidalo, že by to podtrhlo jako tu, ale to se nestalo naštěstí (smích). Hlavně jsem to nečekal, natvrdo do toho šel ten překladatel, to nejdřív přeložil do angličtiny a najednou to tam hodil v tom jejich nářečí a teď jsem se bál, co jakoby nastane, když to je písnička, že se ženská odpoutá jako v kontextu od toho, jak jí chlap svazuje atd., a vlastně je to takovej návod, jak si nenechat šlapat chlapem po zádech, ale vlastně s úsměvem to pánové přijali a i si zatančili s náma na konci toho koncertu. A nejhorší zážitek byl, když jsme uvízli autem na pařezu, to bylo hodně psychicky náročný, takovej pocit bezbrannosti a když zůstaneš uvíznutá v autobuse na několik hodin, kterej visí na polovinu nakloněnej do škarpy a teď hasiči ho musí podepřít takovýma nafukovacíma polštářema, aby se to nepřevrátilo prostě, aby to uvolnili, museli z pod něho ten pařez vysekat, do toho ty stroje, 4 hodiny ráno, člověk unavenej a takovej pocit beznaděje, bezmoci a vzteku, protože za to mohl ten řidič, kterej s náma jezdil, je to takovej člověk zmatenej, už jsme s nim jeli několikrát. Zážitek byl, když jsme měli koncert ve Varšavě, bylo to období, kdy se Polsko připravovalo na fotbalový euro a celý se to tam rekonstruovalo. A on je takovej řidič, že drží volant a jede, pak navigace mu říká, zatočte doprava a on jede furt rovně a pak mu říká, až to bude možné, otočte se a on jede furt rovně prostě. Jo, takovej prostě, že nabere plyn a valí. A tenkrát jsme kvůli němu do tý Varšavy cestovali, ta cesta byla naplánovaná na 8 hodin, za 8 hodin jsme měli bejt tam a my jsme jeli 24 hodin z Prahy do Varšavy, protože on prostě jel, když všichni v autobuse usnuli, 400 km někam na Gdaňsko, někam do háje, pak když se všichni probudili, tak jako kde seš prostě a on se začne smát a nic, takže otočka a zpátky, 400 km někam, no fakt jsme cestovali 24 hodin, pak jsme po 24 hodinách přijeli před ten hotel a všichni z toho autobusu vylezli a protože je tam zasedací pořádek vozejků, v tu chvíli, když já jsem měl vystoupit z toho auta, se rozbila plošina na tom autě a další hodinu jsem čekal, než to opraví, to bylo úplně tak, já jsem se rozbřečel prostě, už mě přestalo fungovat jednak tělo a psychika šla úplně do háje vztekem na tohohle člověka, protože se pak ukázalo, že ta plošina nefunguje, protože on ten autobus zaparkoval na obrubníku a tím, že to bylo nakřivo, tak to nejelo. A tenhle člověk s náma od tý doby nejel a za dva roky jsme jeli na

ten koncert, ze kterýho, když jsme jeli zpátky, tak on najel na ten pařez. Je to náš legendární muž z pařezu.“

12. Co bylo pro tebe v téhle skupině nejtěžší zvládnout? Nebo naopak nejjednodušší?

„Nejtěžší zvládnout? No, nejtěžší bylo asi dospět vedle Šimona, abychom to nějak zvládli, protože já byl v pubertě opravdu takovej svérázněj, musel jsem mít vždycky poslední slovo a on to né vždycky úplně vstřebával tak dobře a třeba jako bubeník, kolega Marek, o kterym se před chvíli náznakem mluvilo, si myslim, že byl i talentovanej, možná s větší perspektivou než já, tak si mohl ty obzory v TTT otevřít veliký a bohužel to s tím svým přístupem nějak nezvládnul. Šimon se pak rozhodl s nim dál nespolutracovat, takže nejtěžší bylo asi se Šimonem se navzájem akceptovat, abychom spolu mohli takhle pracovat.“ „Co bylo pro tebe nejsnadnější?“ „Tak nejsnadnější je pro mě se podepisovat na CD.“